



46027



03114856

COBISS ©

ЖЕЛЕЗНИЧКИ
РУСКО - СРПСКИ
РЕЧНИК

Саобраћајно издавачко предузеће
Министарства саобраћаја
БЕОГРАД — 1946



I-46027

ID 20291087

чи

НИКОЛАЈ ШУБИН

ЖЕЛЕЗНИЧКИ
РУСКО - СРПСКИ
РЕЧНИК

Саобраћајно издавачко предузеће
Министарства саобраћаја
БЕОГРАД — 1946

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
ДУБОВАР МАРКОВИЋИ - БЕОГРАД

Д

Н. Бр. 114856



Штампано у 3000 примерака

ПРЕДГОВОР

Све више добијамо железничке књиге, брошуре, часописе и новине на руском језику. Видео сам потешкоће на које наилазе они, који недовољно владају руским језиком. То ми је дало повода да приступим изради *Железничког Руско-српског речника*.

Састављању речника посветио сам доста времена, али не жалим. Најбоља награда ће бити за мене, ако сам бар унеколико успео да олакшам читање железничке литературе на руском језику и тиме створио могућност за коришћење богатог искуства совјетских железничара.

Како сам замислио, овај речник треба да буде уводни, па као такав он и садржи материјал више или мање општег карактера, да би за сада, док се не изради опширни железнички речник, помогао онима, који се интересују основима, радом и напретком совјетских железница.

Сматрам да је после овог речника на реду састављање техничких речника за главне железничке гране — саобраћај и транспорт, вучу, одржавање и грађење пруга. На овоме се већ ради, али је за овај посао потребно још доста времена.

Када буде обрађен и тај материјал, он ће заједно са овим речником чинити једну целину,

која ће пружити помоћ свима онима, који се служе железничком литературом на руском језику и прате и изучавају рад совјетских железница.

Зато овај речник није обухватио све речи из железничке службе, али оне, на које се најчешће наилази, скоро су све ушле у речник. Сем њих, 1) унета су имена истакнутих совјетских железничара са којима су везани успеси у модернизовању и подизању совјетских железница на висину којом се могу поносити, и 2) код извесног броја речи и стручних термина поред превода дата су и кратка објашњења да би се добило потпуније обавештење о дотичном предмету.

Најзад, сматрам за своју дужност да изразим дубоку захвалност свима друговима, а нарочито инж. Петру М. Новокрешченову и Стјепану Форгићу, за помоћ коју су ми указали приликом обрађивања материјала за речник.

Београд, 10 јуна 1946 год.

Николај Шубин

КРАТКО ОБЈАШЊЕЊЕ

Претпостављајући да руска азбука није позната свима, који ће се служити речником, дајемо кратко објашњење.

Руска азбука има 32 слова.

Слова иду овим редом:

А а = а	С с = с
Б б = б	Т т = т
В в = в	У у = у
Г г = г	Ф ф = ф
Д д = д	Х х = х
Е е = је	Ц ц = ц
Ж ж = ж	Ч ч = ч
З з = з	Ш ш = ш
И и = и	Щ щ = шч
К к = к	Э э = е
Л л = л	Ю ю = ју
М м = м	Я я = ја
Н н = н	Й й = ј
О о = о	ы = тврдо и
П п = п	ь = меки знак
Р р = р	ъ = тврди знак

ъ умекшава претходни сугласник, али се не изговара.

ъ не изговара се, те служи за раздвајање претходног сугласника од самогласника, који стоји после ъ. Исти може се заменити и са ' (апостроф).

О кад није наглашено изговара се као а.

Ё чита се као јо, а после слова ж, ч, ш и щ као о. На Ё увек стоји нагласак.

Ради правилног акцентовања речи нагласак је обележен акцаном изнад наглашеног слова.

Југоштампа — Београд

А

Авария — удес.

Автоблокировка — скр. од *автоматическая блокировка*, в. Блокировка.

Автогужевой транспорт — теретни аутомобил. саобраћај.

Автодрезина — моторна дресина.

Автокар — моторна колица.

Автоматизация — аутоматизација.

Автомотриса — моторна кола.

Авторегулировка — аутоматско регулисање брзине возова.

Автосамосвал — терет. аутомобил са уређајем за аутоматски истовар.

Автомоб — уређај, који аутоматски зауставља воз, ако је воз прошао поред сигнала који је постављен на „Стој“.

Автосцепка — аутоматско квачило.

Автомормаз — аутоматска кочница.

Агент — агент.

Агрегат — агрегат.

Адресат — прималац.

Амбулатория — амбуланта.

Амортизатор — амортизер.

Анализ — анализа.

Анкерный болт — тавански спрежњак.



- Антинакипін* — средство за отстрањивање каменца у локом. котлу. Садржи фосфат, каустичну соду и екстракт од храста.
- Аппарат* — апарат.
- Арка* — лук, свод.
- Арматура* — арматура.
- Ассигнование* — додељивање сума, буџетски кредит.
- Ассортимент* — одабирање, слагање.
- АТС* — скр. од *Автоматическая телефонная станция* — аутоматска телефон. централа.
- Аттестация* — оцењивање.
- АУР* — скр. од *административно-управленческий работник*, службеник административно управне струке.

Б

- Багаж* — пртљаг.
- Багажная касса* — благајна пртљага.
- Багор* — чакља, кука.
- Байпас* — изравњач.
- Баланс* — биланс, обрачун.
- Балансир* — тег (скретн.).
- Балка* — носач (у грађ. радовима).
- Балласт* — застор, постелица, мртви терет.
- Балластер* — машина за издизање колосека и израду застора. У СССР у употреби су бал. система Барикина, Белогорцева и Аљошина и др.
- Балластирование* — пошљунчавање.
- Балластировка* — израда застора.
- Балластная призма* — засторна призма.
- Балластное гнездо* — постелица.
- Балластное корыто* — засторно корито.
- Бандаж* — бандаж, обруч.
- Банкет* — банкина.

Ба́ржа — шлеп.

Барье́р — ограда.

Бау́л — путн. сандук (амбалажа).

Башма́к — папуча.

— *сбра́сывающий* — исклизница.

— *проти́воуго́нный* — устављач.

— *тормозно́й* — кочиони подметач.

Башма́чник — маневриста - папучар.

Бди́тельность — будност.

Бегу́нко́вая ось — предња слободна осовина.

Безаварийная рабо́та — рад без кварова.

Безаварийное вождéние — вођење возова без удеса.

Безопáсность — безбедност, сигурност.

— *ли́чная* — лична сигурност.

Безперебо́йность — рад без застоја.

Безперерывно — непрестано, непрекидно.

Бе́рег — обала.

„*Береги́сь по́езда*“ — сигнал „Пази на воз“.

Бикфо́рдов шнур — штапин, фитиљ.

Билéт — карта.

— *проездо́й* — возна карта.

Билéтная ка́сса — благајна билета.

Бирка — таблица за обележавање комада робе.

Бис — подељени воз (други део). На пример:

Поезд № 20/бис.

Битум — битумен.

Битумный полуваго́н — отворена тер. кола нарочите конструкције за превоз битумена.

Бланк — формулар.

Блок — блок.

Блокиро́вка — екипирање пруге или станице нарочитим сигурносним уређајем (блок-апаратима)

— *автоматическая* — када се сви сигнали аутоматски затварају, а пролазни с. постављају се аутоматски од стране воза

— *полуавтоматическая* — када се сигнали по правилу постављају руком, а спој успоставља воз.

Блокировочный участок — блоковни отсек, просторни отсек између блокарница (код полу-аут. блокирања) или светлос. сигнала (код аут. блок.).

Блок-пост — блокарница.

Болонин Василий Иванович, машиновођа, Херој социјалистичког рада. Иницијатор нарочитог начина ложења локомотива дрвима помоћу кога се вучна снага лок. није смањила. У 1942-43 г. када су привремено била изгубљена налазишта угља у Донбасу, његов начин ложења одиграо је огромну улогу у жел. саобраћају.

Болото — мочвара, рит, блато.

Болт — завртањ.

Брак (в работе) — лоша продукција.

Брезент — воштано или катрањено платно, колски покривач.

Бригада — радна партија, бригада, скупина.

— *комплéктная* — радна п. која се састоји од службеника разних струка који учествују у неком заједничком радном процесу.

Бригадир — вођа радне партије, партивођа.

Бригадир пути — десетар пруге.

Брѓвка — ивица планума.

Брус — четвртаста греда.

Будка — стражара.

Букса — мазалица.

Буксованье — буксирање.

Буксовая корѓбка — оклоп мазалице.

Бункер — бункер.

Бу́стер — бустер, пом. парна машина на пред-
нем постолу тендера.

Бу́фер — одбојник.

— *вдвину́тый* — сабијени одб.

Бу́ферная тарелка — тањир одбојника.

Бу́ферный брус — одбојна греда.

— *стержень* — одбојна мотка.

Бухга́лтер — књиговођа.

Бухгалте́рия — књиговодство.

Бюджéт — буџет.

Бюро́ — биро, канцеларија.

Бык — речни стуб моста.

В

Ваго́н — вагон, кола.

— *бага́жный* — пртљажна к.

— *грузе́нный* — товарена к.

— *двухосный* — двоосовна к.

— *жéсткий* — путн. к. са дрвеним седиш-
тима, III класа.

— *закры́тый* — затворена к.

— *изотерми́ческий* — хладњача.

— *ла́вка* — продавница.

— *ледни́к* — хладњача.

— *мя́кий* — путн. к. са меким седиштима,
II класа.

— *откры́тый* — отворена к.

— *пассажи́рский* — путничка к.

— *поро́жний* — празна к.

— *почто́вый* — поштанска к.

— *прямо́го назначéния* — директна к.

— *прикры́тия* — штитна к.

— *санита́рный* — санитетска к.

— *служебный* — службена к.



- *специальный* — специална к.
 - *теплушка* — тер. к. за превоз путника.
 - *товарный* — теретна к.
 - *хвостовой* — завршна к.
 - *цистерна* — цистерна.
 - *четырёхосный* — четвороосовна к.
- Вагонетка* — пружна колица.
- Вагонное депо* — самостал. колска јединица за оправку и преглед кола. Дели се на *товарное* и *пассажирское депо*. У *тов. д.* врши се техн. преглед и текућа оправка тер. кола без откачивања од воза, тек., год., средња и капит. оправка. У *пассаж. д.* врши се техн. преглед, екипирање и тек. оправка путн. кола без откачивања од воза, тек. средња оправка и год. преглед путн. кола.
- Вагонокилометр* — колски километар.
- Вагонооборот* — обрт, циркулација кола.
- Вагоноремонтный пункт* — колска радионица у којој се врши преглед, тек. оправка, год. преглед, средња оправка тер. кола итд.
- Вагоночас* — колски сат.
- Вагонник* — службеник колске службе.
- Вагонный лист* — колски лист.
- Вагонный мастер* — колски бравар који стално прати одређени воз.
- Вагонный осмóтщик* — прегледач кола.
- Вагранщик* — ливац куполне пећи.
- Вал* — вратило.
- Валовая продукция* — укупна производња.
- Ввоз* — увоз.
- Веденисов Борис Николаевич*, доп. члан Академије наука, истакнути стручњак за жел. пруге и горњи строј.
- Ведомство* — ресор, надлештво.
- Ведомость* — списак, регистар, опис.

- *дорóжная* — товарна карта.
 — *передáточная* — списак предаје.
Веду́щая колёсная па́ра — кретна (погонска) осовина.
Вентиля́тор — вентилатор. На железницама СССР највише се употребљава сист. Коршунов.
Верту́шка — терет. воз који стално саобраћа између истих станица утовара и истовара.
Верфь — бродоградилиште.
Ве́рхнее строение — горњи строј
Вес — тежина
 — *со́бственный* — сопствена т.
Весова́я недоста́ча — мањак у тежини.
Весовщик — мерач.
Весовщи́к-приёмщик — спољни магационер.
Весовщи́к-разда́тчик — манипулант.
Весы́ — вага.
 — *ваго́нные* — колска в.
Ве́ха — мотка која се употребљава ради снимања или мерења земљишта.
Вещество́ — материја.
Взрез — пресецање.
Взрыв — експлозија.
Взыска́ние — казна, наплата.
Виадук — виадукт.
Ви́димостъ — видљивост.
Винт — завртањ.
Винтик — мали завртањ.
Винтова́я стя́жка — квачило на завртањ.
Вкладыш — уложак, уметак.
Включе́ние — спајање, уметање.
 — *ваго́нов* — додавање кола.
 — *то́ка* — укључивање струје.
ВЛ — електрична локомотива серије Владимир Лењин. Дужина — 16220 см. тежина — 126 т.

- има 2770 к. сн., вучна снага — 24000 кг. брзина — 85 км. Служи за путн. и терет. возове.
- ВМ* — моторна локомотива серије Вјачеслав Молотов. Тежина у служби — 246 т. дужина — 27202 см. осовински притисак — 20 тона, брзина — 75 км. служи за теретне возове.
- Вместимость* — запремина, обим, простор.
- Вмятина* — удубљење.
- Внедрение* — увођење, ширење.
- Внецентрированное сжатие* — ексцентрични притисак.
- Водозаборное сооружение* — водоцрпно постројење.
- Водоканал* — водостаница.
- Водомерный прибор* — водомерна справа.
- Водоналивной кран* — напојник.
- Водонапорная башня* — водоторањ.
- Водоотводное устройство* — уређај за одводњавање.
- Водопробный кран* — пробна славина.
- Водопровод* — водовод.
- Водоснабжение* — снабдевање водом.
- Водоумягчитель* — справа за умекшавање воде.
- Водохранилище* — резервоар за чување воде.
- Возведение* — вођење.
- Возвышение* — надвишење.
- Воздух* — ваздух.
- *разряженный* — разређени в.
- *сжатый* збијени в.
- Воздушная магистраль* — главни ваздушни вод.
- Воздухопровод* — ваздушни вод.
- Воздухораспределитель* — ваздуш. распоредник.
- Возмещение убытков* — накнада штете.
- Вокзал* — просторије на станицама које су намењене за путнике. Имају зал ојиданија, буфет-ресторан, билетне и багажне касе, помещенија за пријем и хранения ба-

гажа. На већим станицама сем тога постоје: *помещение для матери и ребёнка, медицинская комната, справочное бюро, красный уголок, читальный зал, парикмахерская* и др.

Вооружение — опрема.

Воспроизводство — репродукција.

Восстановление — обнова.

Вперёд — напред.

Врач — лекар.

Всесоюзный день железнодорожника — Дан железничара Совјетског Савеза — 30-VII. Прославља се прве недеље почетком августа. Уведен је поводом примања делегације железничара од стране друга Стаљина 30-VII-1935 год.

Вслед — узастопце.

Вспомогательный паровоз — запрежна локомо — *пост*—распутница инд. колосека. [твива

Встречные перевозки — укрштавање робе, *превожења*.

Вступление — увод.

ВТ — скр. за сигнал „Ваздушна узбуна“ („*воздушная тревога*“).

Втулка — туљак.

Вход — улаз.

Выбоина — удубљење.

Вывеска пути — издизање колосека

Вывоз — извоз.

Выговор — укор.

Выгрузка — истовар.

Выдача — издавање.

Выедина — оједено место.

Выемка — усек.

Вызывающий — авизер.

Выключатель — прекидач.

— *масляный* — уљани пр.

- Вы́писка* — извод.
Вы́плата — исплата.
Выполне́ние — извршење.
Выпрямитель — исправљач.
 — *ртутный* — живин испр.
Выпускной кла́пан — испусна славина.
Вы́ручка — дневни приход, примитак.
Выса́дка — искрцавање.
Высо́та — висина.
Вы́тяжка — извлачење.
Вытяжной путь — извлачњак, колосек за из-
 влачење возила при маневри.
Вы́ход — излаз.
Выходное посо́бие — отпремнина.
Вы́чет — обустава од плате.
Вычисле́ние — израчунавање.

Г

- Габарит* — профил.
Габарит приближе́ния стро́ений — слободан
 профил.
Габаритные воро́та — товарни профил.
Габио́н — сандук од жице са камењем. Служи
 за заштићавање подводних делова насипа.
Газ — гас, плин.
Га́йка — навртка, матица
Га́лька — ситни шљунак.
Гармо́ния — в. переходная стéнка.
Гарь — гар.
Гвоздь — чавао.
Геро́й Советского Сою́за — Херој Сов. Савеза.
Геро́й социалистического труда́ — Херој социал.
 рада.
Гидра́влика — хидраулика.

- Гиндра́нт* — хидрант.
Гидроколóнка — скр. од *гидравлическая ко-
лóнка* — напојник.
Гіря — тег.
Гла́вная лі́нія — главна пруга.
Гла́вный кондуктор — возовођа.
ГЛАВУРС — скр. од *Гла́вное управле́ние рабо́-
чего снабже́ния*. — Гл. управа снабдевања
службеника.
Гни́ение — труљење.
Го́дность — способност.
Голова́ поезда — чело воза.
Гондо́ла — тер. четвероосовна отворена кола
са уређајем за аутоматски истовар. У СССР,
носивости од 60 тона.
Горизóнт — хоризонт, видик.
Го́рка — спуштаница.
— *механизі́рованная* — механизована сп.
Го́рло — грло, пролаз.
Горлові́нл — колосечна матица
Горю́че — гориво.
Горя́чий парк паровóзов — локомотиве под
паром.
Госарбі́тр — скр. од *Госуда́рственный ар-
бі́тр* — државни арбитар, изабрани судија.
Госарбитра́ж скр. од *Госуда́рственный арбит-
ра́ж* — државна арбитража.
Госпла́н — скр. од *Госуда́рственная пла́новая
комі́ссия* — државна планска комисија.
ГОСТ скр. од *Госуда́рственный общесою́зный
станда́рт*, — која значи технички услови и
квалитет као и остали услови који су про-
писани за материјал.
Госуда́рство — држава.
Госуда́рственный план перевóзок — државни
план превожења.

Граба́рь — радник са колима на земљаним радовима.

Гра́вий — шљунак.

Гра́дус — степен.

Граница маневрoвoгo райoнa — граница маневарског подручја.

Грань — ивица.

Графа́ — рубрика.

Гра́фик — графикон, распоред.

— *дежурств* — распоред дежурстава.

— *оборoтa парoвoзa* — турнус локомотиве.

— *рабoт* — распоред службе.

Гребень — венац.

Гре́йфер — грајфер, машина за копање на великој дубини.

Гриф — параф.

Груз — роба, терет.

— *бoльшoй скoрoсти* — брзовозна р.

— *взрывчатый* — експлозивна р.

— *вреднодействующий* — нагризајућа р.

— *легковоспламеняющийся* — лако запаљива р.

— *мáлой скoрoсти* — споровозна р.

— *навáлочный* — р. која се приликом утовара убацује у кола без бојазни оштећења.

— *наливнойoй* — р. у течном стању.

— *насыпнoй* — ринфуз.

— *oгнeoпáсный* — запаљива р.

— *oгнecтoйкий* — р. отпорна на ватру.

— *самoвoзгoрaјущийcя* — самозапаљива р.

— *скoрoпoртящийcя* — брзопокварљива р.

— *суxoгpуз* — р. у чврстом стању.

— *тáрный* — р. која захтева амбалажу.

— *штучный* — комадна р.

Грузoвaя oпepaция — манипулација робе.

Грузoвaя плaтфoрмa — магацинска рампа.

- Грузовая служба* — транспортна служба.
- Грузовой автомобиль* — камион.
- Грузовой двор* — робни магацин са магац. коло-сецима.
- Грузонапряжённость* — густина робног саобраћаја.
- Грузооборот* — робни промет, количина извршеног утовара и истовара за извесну јединицу времена.
- Грузоподъёмность* — товарна тежина, носивост.
- Грузоотправитель* — пошиљалац робе.
- Грузополучатель* — прималац робе.
- Грузопоток* — масовно кретање брута у истом правцу.
- Грузчик* — радник који товари робу, обалски радник.
- Грунт* — терен, земља.
- Группа* — група.
- Гудок* — парна пиштаљка.
- „*Гудок*“ — централни лист железничара, излази у Москви три пута недељно.
- ГУМТО* — скр. од *Главное управление материально-технического обеспечения*. — Главна управа за материјално-техничко снабдевање (у Министарству саобраћаја).
- Густота* — густина.

Д

- Да* (серия тепловоза) — мот. локом. најновијег типа. Има два обртна постоља са по 3 осовине. Мотор има снагу од 1000—1100 к. сн.
- Давление* — притисак.
- Дальность* — удаљеност.
— *пробега* — уд. вожње.

Да́льное слéдование — саобраћај на дугој релацији.

Да́мба — насип, насут насип.

Двигатель — мотор, покретач.

— *вертика́льный* — вертикални м.

— *вну́треннего сгорáния* — са унут. сагоревањем.

— *горизонтáльный* — хоризонтални м.

— *двухта́ктный* — двотактан м.

— *дизель* — дизел м.

— *лёгкого жидкого то́плива* — лаког текућег горива.

— *тяжёлого жидкого то́плива* — тешког текућег горива.

— *электри́ческий* — електромотор.

Движе́нец — службеник саобраћ. струке.

Движе́ние — саобраћај, кретање, покрет, унапређење.

— *левопу́тное* — саобр. по левом колосеку.

— *правопу́тное* — саобр. по десном колос.

Двойна́я тяга — двојна вуча, запрезање.

Двухпу́тная ли́ния — двоколосечна пруга.

Дежу́рный — дежурни.

— *по го́рке* — саобр. чин. који руководи радом спуштанице.

— *по путя́м* — саобр. чин. под чијим непосредним руководством раде маневарске партије.

— *по ста́нции* — отпра́вник возова.

Дезинсе́кция — дезинсекција.

Дезинфе́кция — дезинфекција.

Депо́ — депо, ложионица.

— *ваго́нное* — в. вагон. депо.

— *оборо́тное* — вандомицилна ложионица по турнусу.

— *основно́е* — матична лож.

— *паровóзное* — ложионица.

— *пожáрное* — ватрогасно спремиште.

Держáвка — држак, носач.

Держáние páра — држање паре.

Дефéкт — дефект, неисправност, недостатак.

Дефектоскóп — нарочита справа ради проналажења спољних пукотина и унутрашњих недостатака шина не приметних за око. На железницама СССР. највише се употребљавају деф. сист. Ф. Карпова, који се монтирају на бициклу.

Деформáция — деформисање.

Диáметр — пречник.

Диск — плоча.

— *предупредíтельный* — предсигнална пл. која показује положај главног сигнала.

— *сквознóго прохóда* — плоча смештена на стубу крилног сигнала која служи за упозоравање машиновође о могућности проласка воза без задржавања или пак о заустављању воза на станици. Постоји на пругама са полуаутом. блокирањем.

Диспéтчер — диспéчер, диспонтент. Руководилац одређене гране извр. службе у диспечинг систему.

— *грузовóй* — дисп. за транспортну сл.

— *маневрóвый* — дисп. за маневарску сл.

— *паровóзный* — дисп. за локом. сл.

— *поезднóй* — дисп. за саобраћ. сл.

— *станциóнный* — станични дисп.

Дистáнция — деоница.

— *путí* — секција за одржавање пруге.

Дíтчер — машина за копање јарака.

Дли́на — дужина.

ДН — условна ознака за старешину саобраћајног рејона.

- ДНЦ — усл. ознака за саобраќ. диспечера.
 ДНЦЗ — усл. ознака за главног диспечера саобраќ. рејона.
 Договор — уговор, погодба.
 Догрузка — дотоваривање.
 Дознање — ислеђење.
 Доклад — реферат, извештај.
 Должност — положај, дужност, служба.
 Должностная инструкция — правила службе.
 Доменный шлак — топионичка шљака, згура.
 Домкрат — дизалица.
 — винтовой — вијачна диз.
 Дóмна — висока пећ за ливење гвожђа и руда.
 Дом отды́ха — одмаралиште.
 Дополнителный сбор — споредна пристојба.
 Дóпуск — толеранција.
 Дорóга — пут, пруга, жел. управа.
 Дорóжная вéдомость — товарна карта.
 Дорóжный мáстер — надзорник пруга.
 Дорóжный стóрож — чувар пруге.
 ДОРПРОФСÓЖ скр. од Дорóжный профессио-
 нальный союз железнодорожников.
 Достáвка — испорука, пренос.
 Достижéние — постигнуће.
 Драгáйн — машина за копање канала и поди-
 зање насипа.
 Дрезíна — дресина.
 Дренáж — дренажа.
 Дренажировать — исушивати мочвару.
 Дроблéние — дробљење.
 ДС — условна ознака за шефа станице.
 ДСП — услов. ознака за отправника возова.
 Дубликáт — дупликат.
 Думпкар — нарочита отворена теретна кола
 са уређајем за аутоматски истовар. Служи
 углавном за превоз земље и руда.

- Духово́й рожо́к — труба.
 Дымова́я коро́бка — димња́ча.
 Дымова́я труба́ — димња́к.
 Дымога́рная шруба́ — водо́гревна цев.
 Ды́шло — полуга, мотка, руда.
 Дышлово́й механи́зм — кретни механизам.

Е

- Езда́ — вожа́а.
 — по ше́рсти — в. уз језичак.
 — прóтив ше́рсти — в. низ језичак.
 — стрóенная — тројно запоседање локо-
 мотиве.
 Ёмкость — запремина.

Ж

- Жа́лоба — жалба.
 Жарова́я труба́ — димна цев.
 Жезл — палица (в. елэ́ктрожезловая систе́ма).
 Састоји се од два дела „билёт“ и „жезл“.
 Жезлово́й аппара́т — апарат за регулисање
 саобраћаја возова помоћу палица (жезла́).
 Желе́зная доро́га — железничка пруга.
 Железнодоро́жник — железничар.
 — почётный — (в. поч. железнодоро.),
 Железнодоро́жный у́зел — (в. у́зел).
 Желе́зо — гвожђе.
 Железобето́н — армирани бетон
 Жёсткость — тврдоћа.
 Живно́сть — животиње.
 Жила́я пло́щадь — станбени простор.
 Жило́е помеще́ние — просторије за становање.

Жóлоб — жљеб, олук.

Журна́л — дневник.

— *движéния поездо́в* — саобраћ. дневник.

— *поездных телегра́мм* — дневник саобраћајних телеграма.

З

Завáл — затрпавање.

Завéдующий — управитељ.

Заво́д — фабрика.

— *вагоноремóнтный* — главна радионица за оправку кола.

— *вагностроительный* — гл. радионица за изградњу кола.

— *паровозоремóтный* — гл. радионица за оправку локомотива.

Заготóвка — набавка, спремање, стварање залиха, откуп.

Заграждéние — заштићавање.

Загру́зка — утовар, искоришћавање носивости кола.

Задáние — задатак, задаћа.

Задáтак — капара, јамчевина.

Задéржка — задржавање.

Зазóр — дилатација.

Зазóрник — спојни уметак.

Зака́з — наруџбина.

Зака́зчик — наручивач.

Закíдка — закачка.

Заклини́вание колёс — укочење, клизање точкова.

Закорко Никола́й Тíхонович — Херој социјалистичког рада. Иницијатор стахановског покрета између диспечера. Својим начином

рада је допринео побољшању саобраћаја возова. Сада је управник железнице.

Закрѣтѣ — затварање.

Зал ождѣнія — чекаоница.

Замедлѣніе — успоравање.

Замедлѣтель — устављач.

Заместѣтель — заменик, помоћник.

Замешѣтельство — сметња.

Замѣнка — сметња, препрека.

Замѣк — катанац, брава, теме (у грађ.).

Замыкѣніе — спој.

Замыкѣтель — затварач.

Замычка — запор.

Запас — резерва, готовина, залиха.

Запасная часть — резервни део.

Заполнѣніе — попуњавање.

Запорный брус — колосечни браник.

Запрещѣніе — забрана.

Зарплата скр. од *Заработная плата* — зарада, плата, надница.

Заработок — зарада, плата.

Зарядка — пуњење.

Засыпка — набачај.

Затор — укочен саобраћај.

Затраты — трошкови.

Затруднѣніе — сметња.

Защѣта — одбрана, заштита.

Заявка — пријава, наруџбина.

Збой — сметња.

Звенѣ — карика, група.

— *рабочее* — радна екипа, десетина.

Звонѣк — звонце.

Звеньевой — вођа групе, десетар.

Здѣніе — зграда.

„*Зелѣная улица*“ — обезбеђење несметане во-

жње возу тиме, што га на путу дочекују сигнали „слободно“ тј. зелене боје.

Земляно́е полотно́ — планум.

Знак — знак, стуб.

— *километрóвый* — километарски.

— *пикéтный* — хектометарски.

— *врéменный* — привремени.

— *перенóсный* — преносни.

— *постоя́нный* — стални.

— *предупредíтельный* — опоменица.

— *путевóй* — пружни

Знаменáтель — именитель.

Зна́мя — застава.

Зна́тный — виђени, славан, чувен.

Зола́ — пепео.

Золотни́к — разводник.

И

Известь — креч

Изгарь — честице несагорелог угља.

Изги́б — савијање.

Изде́лие — израда.

Издéржки — трошкови

— *судéбные* — судски тр.

Изло́м — прелом.

Измерíтель — јединица мерења, количник, коефициент.

Изна́шивание — оједање.

Изно́с — истрошеност

Изогну́тость — искривљење.

Изоля́тор — изолатор.

Изоля́ция — изолација.

Изыска́ние — трасирање, истраживање.

Иму́щество — имовина.

Инжéктор — инјектор.

Инженёр — инжењер.

Инстру́кция — упутство, правилник.

— *должностна́я* — правила службе.

— *по дви́женію* — саобраћајни прав.

— *по сигнализа́ции* — сигнални прав.

Инстру́мент — алат.

Информáтор — службеник који прима и доставља извештаје о саобраћају.

Информáция — обавештење, извештај.

— *о подáче ваго́нов* — изв. о постављању кола.

— *о подхо́де поездо́в* — изв. о доласку возова.

— *о приб́итии гру́зов* — изв. о доласку брута.

ИС — локомотива за путничке возове серије *Иосип Ста́лин*, типа 1—4—2. Дужина са тендером — 30,65 м. тежина у служби — 134 т., тежина тендера у служби — 120 т. Тендер прима угља 22 т. и воде 44—55 м³. Осовински притисак—20,2 т. брзина 130 км. Може да вуче 18 четвороосовних кола тежине до 1000 т.

Иск — тужба, парница.

Искрогаситель — уређај за гашење варница.

Искроуловитель — варничарка.

Испóльзование — искоришћавање.

Испыта́ние — испит, испитивање, проба.

— *по до́лжности* — стручни испит.

Испыта́тельный ре́йс — пробна возња.

Иску́ственное сооруже́ние — вештачко постројење, грађевински објекат.

Исчислéние — израчунавање.

ИТР — скр. од *Инженёрно-техні́ческие рабо́тники*.

К

Кабель — кабл.

Кавальер — заштитни насип дуж усека.

Каганович Лазар Моисеевич — Народни коме-сар саобраћаја од 1935 до 1945 г. (са малим прекидима). Његовом заслугом су извршене најзначајније реформе у погледу побољшања рада железница СССР.

Кадровик — службеник који ради на персоналним пословима.

Кадры — кадрови.

Казанцев Максим Афанасьевич — Херој социјалистичког рада. Као чувар пруге истакао се иницијативним предлогом да чувари пруге сопственим снагама врше средње и текуће оправке пруге. Сада је главни чувар пруге у једној од секција за одрж. пр. Свердловске жел. управе.

Казанцев Флорентий Пименович — Конструктор аутоматске кочнице, која је у употреби на железницама СССР.

Каменоломня — каменолом.

Камера — комора.

— *газовая* — гасна к.

— *дезинсекционная* — к. за дезинсекцију.

— *хранение ручного багажа* — гардероба.

Канáva — јарак, узани ров, јендек.

Кантовать — претурати.

Капвложение скр. од *Капиталовложение* — новчана инвестиција.

Капитальное строительство — главна изградња, инвестициони радови.

Капсюль — каписла, чаура.

Каркас — уздужна греда.

Картотека — картотека.

Картометчик — службеник, који води карто-теку.

Карьер — позајмиште, каменолом.

— *бульжный* — к. ломљеног камена.

— *гравийный* — п. шљунка.

— *песчаный* — п. песка.

— *щебёночный* — к. туцаника.

Касса — благајна.

— *багжная* — благајна пртљага.

— *билетная* — „ билета.

— *платёжная* — исплатна благајна.

Кассир — благајник.

— *билетный* — путнички бл.

— *платёжный* — исплатни бл.

— *станционный* — станични бл.

— *товарный* — робни бл.

Кассовая книга — благајнички дневник.

Катаев Михайл Феоктистович. Као руковалац маневре истакао се својим нарочитом методом једновременог састављања и растављања возова (в. „Саобраћај“ бр. 5 и 6/46).

Катание — котрљање.

Качество — каквоћа, квалитет.

Квалификация — квалификација, спрема.

Квартал — квартал, тромесечје.

Квитанция — признаница.

Керосин — петролеум.

Кессон — кесон.

Километр — километар.

Киоск — кабина, киоск.

Кислота — киселина.

Клавиш — дугме на блоковном уређају.

Кладовая — магацин, слагалиште.

Кладовщик — магационер.

Клапан — вентил.

— *выпускной* — испусни в.

— *отпускной* — испусни в.

Класс — разред.

Клеймо — жиг, ознака.

Клиент — партаја, странка.

Ключ — кључ, завршни камен (завршец), тастер.

Книга — књига.

— *выгрузки* — књ. истовара.

— *приёма грузов к отправлению* — магацинска књ. предаје робе.

Ковалёв Иван Владимирович — генерал-лајтант, министар саобраћаја од 1945 г.

Ковш — кутла.

Кожухарь Максим Митрофанович. — Као руковалац размештаја кола истакао се својим методом убрзаног састављања возова. Сада је инструктор за стахановске методе састављања возова код Јужно-Доњецке жел. управе.

Колёсный центр — звезда точка.

Колесо — точак.

Колёсная пара — комплетна осовина.

Колёсная формула — тип локомотиве (према распореду везаних и слободних осовина).

Колея — колосек.

Количество — количина, квантитет.

Колокол — звоно.

Колосник — штап решетке ложишта.

Кольцевая езда — возња са брутом у оба правца између одређених станица утовара и истовара.

Кольцевой график работы — возња по турнусу са више возних и машинских партија, које раде наизменично.

Кольцо — прстен.

Кольцо Гровера — Граверов прстен.

Командировка — службено путовање.

Коммерческая служба — комерцијална служба.

Коммерческие приспособления — колски прибор.

У њега спадају: *Брезент* — колски покривач, *Доски* — даске, *Кольца* — карике, обручи, *Мешки* — вреће, *Перегородки* — пречаге, *Стойки* — стубови, *Фонари* — фењери, *Хлебные щиты* — преградне даске итд.

Коммерческий акт — записник увиђаја.

Комиссия — комисија.

Коммуникация — комуникација, веза.

Компановка — састављање, монтирање, пројектовање.

Компаунд — компаунд.

Кондуктор — кочничар.

— *главный* — возовођа.

— *старший* — кондуктер.

— *хвостовой* — завршни кочничар.

Конвейер — покретна трака, бескрајно платно.

Конец — крај.

Консоль — конзола, подлога.

Контактная сеть — возни вод.

Контактный провод — додирна жица.

Контейнер — контенер, специјални сандук одређене димензије у који се товари роба, па се заједно с њим превози у отвореним колима нарочите конструкције.

Контора — канцеларија, писарница.

— *техническая* — део саобраћајне службе на станици.

— *товарная* — робна благајна.

Конторщик — писар, рачуновођа, књиговођа.

— *коммерческий* — пом. службеник у магацину или благајни.

— *технический* — транзитер.

Контоткоррент — текући рачун.

Контокоррѣнтный — контокурентан.

— *счѣт* — извод рачуна.

Контрѣкт — писмени уговор.

Контрѣль — контрола, надзор.

Контрѣльная таксирѣвка - контролна примедба.

Контрѣльный стрѣлочный замѣк — скретничка брава.

— *двойной* — двопоставна скр. бр. Највише су у употреби система Дмитријенко.

— *одиночный* — једнопоставна скр. бр. Највише су у употреби сист. Мелентијева.

Контр-пѣр — контрапара.

Контр-рѣльс — контрашина, шина воѣица.

Кѣнус — дуваљка.

Копѣр — макара.

Корешѣк — матица.

Коробков Дмѣтрий Ардалиѣнович — машиновоѣа лож. Тула, Московско-Курске желез. управе. Иницијатор новог начина ложења и искоришѣавања локомотива.

Корѣн — ивица.

Корѣнный камень — ивичњак.

Костыледѣр — чупача, железна рачва.

Костыль -- шински чавао налик на слово Г или Т.

Котѣл — котао, казан.

Котѣльщик — котлар.

Котловѣн — јарак.

Котлочѣст -- чистач котла.

Кочегѣр — ложач.

Кочегѣрнѣя канава — јама за чишѣење ватре.

Крајжа — краѣа.

Крајцкѣпф — укрсна глава.

Кран — дизалица, славина.

— *водоналивной* — напојник.

— *концевой* — завршна славина.

Краснов Кирилл Сергѣевич. Херѣј социјалистич-

ког рада. Иницијатор убрзаног начина размештања кола.

Кредит — кредит.

Креплѣние — причвршћивање.

Крестовина — срце (скретничко).

Кривая — кривина.

Кривонос Пётр Фёдорович. Херој социјалистичког рада. Иницијатор стахановских метода рада на железници. Новим начином вођења локомотива први је повећао брзину кретања возова (вожња са великим вентилом регулатора).

Кривонóсовцы — назив за стахановце железничког транспорта.

Кривошип — ручица.

Крóвельщик — лимар.

Кронштéйн — држак за кутну светиљку, носач.

Круг дéятельности — делокруг.

Круглый лес — обло дрво.

Кружало — шаблон.

Крутизна — стрмен.

Крушѣние — удес.

Крюк — кука.

Крыло семафóра — ручица семафора.

Кубомётр — кубни метар.

Кузнéц — ковач.

Кúзов — сандук.

Кулиса — кулиса.

Купé — купе, колски одељак.

Куръёр — послужитељ.

Кюбель — механизована кутла.

Кювёт — мали ров, прокоп, јендек.

Кэб—сигна́л — мали светлосни сигнал, који је смештен у кућици машиновође, показује му положај сигнала на пружи.

Л

Лáмпа — лампа.

Лáмповщик — ламписта.

Лáпа — ножица.

Лебѣдка — чекрк.

Лѣткоплавная прѣбка — оловњак.

Ледорѣз — ледолом (на мосту).

Лесоматериáл — дрвени грађевни материјал.

ЛИИЖТ скр. од. *Ленинградский Институт инженеров железнодорожного транспорта.*

Лимит — утврђена квота.

Лíния — пруга.

— *двухпутная* — двоколосечна пруга.

— *многопутная* — вишеколосечна пруга.

— *однопутная* — једноколосечна пруга.

Литѣйщик — ливац.

Литьѐ — ливење.

Личная безопасностъ — лична безбедност.

Лóзунг — парола.

Локомотив — локомотива. У руском је заједнички назив за све врсте локомотива, које се деле на *паровѳз* — парна локомотива, *тепловѳз* — лок. са мотором са унутрашњим сагоревањем и *електровѳз* — електр. лок. Свака лок. има тројно запоседање, тј. по 3 маш. партије (бригаде). Свака бригада парне лок. састоји се од машиновође, његовог помоћника и ложача. Бригаду маневарске локом. сачињавају машиновођа и његов помоћник. Моторна лок. има машинисту, дизелисту и електричара. Електр. лок. има бригаду од машинисте и његовог помоћника.

Лом — крш, ћускија.

Лотѳк — олук, жљеб, коританце.

Лу́нин Никола́й Алекса́ндрович — Херој социјалистичког рада. Као машиновођа се истакао у вештом искоришћавању локомотив. технике и вршењу оправака високе каквоће снагама лок. бригаде.

Лу́нинцы — назив за машиновође који брижљиво одржавају своју локомотиву.

ЛС—Лошадíная сíла — скр. за коњску снагу.

Люк — отвор.

Лю́лька — колевка.

Льо́та — повластица.

Льо́тный прое́зд — повлашћена возња.

Льди́на — санта.

Льдозаво́д — фабрика леда.

Льдопункт — станица са складиштем леда.

Льдохрани́лище — место за чување леда.

М

Магистра́ль — магистрала, пруга основног правца саобраћаја.

Магнит — магнет.

Мазу́т — мазут (отпаци од нафте)

Ма́йна — површина воде слободна од леда.

Маля́р — молер

Маневри́рование — маневарски рад.

Маневро́вый щит — сигнал за маневрисање.

Маневро́вый щито́к — плоча са телеф. уређајем, ручицом манев. сигнала, ручицом од скретнице, сигн. сијалицом итд. Имају релејне кућице, в. Релéйная бóдка.

Манéвры — маневре.

Маномéтр — манометар.

Маркиро́вка — обележавање.

Маркиро́вщик — цедуљар пртљага.

Маршрут — пут вожње.

- *вёртушка* — тер. воз који стално саобраћа између истих станица утовара и истовара.
- *группово́й* — воз састављен од неколико група (2—3) кола различите намене.
- *кольцево́й* — воз који саобраћа између одређених станица утовара и истовара са брутом у оба правца.
- *отправительский* — воз који има кола одређене тежине која су утоварена на једној или више успутних станица од стране једног или више пошиљаоца, а који има дир. бруто до исте упутне станице. Отпр. маршрут може бити *местный* ако има дир. бруто за одстојање до 500 км. и *общесетевой* — ако је бруто за одстојање преко 500 км.
- *технический* — воз састављен на диспоз. или ранж. станици од кола која су стигла са возовима на ове станице ради прераде. Има дир. бруто до исте упутне станице удаљене преко 500 км.
- *ступенчатый* — воз који прима бруто на више успутних станица. Остало в. — *отправительский* маршрут.

Маршрутиза́ция — сређивање и увођење дир. возова.

Маршрутны́й лист — путни лист.

Масле́нка — кантица за подмазивање.

Масло — уље, зејтин.

Мáстер — мајстор, вештак, радник високих квалификација.

— *дорóжный* — надзорник пруге.

— *мостово́й* — надзорник моста.

— *поездной* — бравар који прати воз и у току вожње врши мање оправке у возу.

Мастерская — радионица.

Масштаб — размера.

Материал — материал.

— *дефицитный* — скупоецени м.

— *импортный* — страни м.

— *недефицитный* — нескупоецени м.

— *нестандартный* — неодређеног типа.

— *отечественный* — домаћи м.

— *стандартный* — одређеног типа м.

Материальный склад — стовариште материјала.

Матросов Иван Константинович, — конструктор аутоматске кочнице која је у употреби на железницама СССР. Особина ове кочнице је што има различиту кочиону снагу према томе да ли треба да се коче утоварена или празна кола. У првом случају притисак је 3,4—3,8 атм. у другом — 1,7—2,1 атм.

Машинист — машиновођа.

Машинистка — дактилографкиња.

МГК — скр. која значи *Международная конвенция о перевозке грузов по железным дорогам*, — Међународна конвенција о железничком робном превозу.

Междупутье — размак колосека.

Мел — креда.

Мелкая отправка — денчана пошиљка.

Металлом — скр. која значи стари метал, отпаци од метала.

Метизы — скр. од *металлические изделия*, — ситне израђевине од метала.

Механизм — механизам, уређај.

Механизированная выгрузка — механизовани истовар.

Механизи́рованная го́рка — механизована спушталица.

Механизи́рованная погру́зка — механизовани утсвар.

Меша́лка — справа за мешање.

Мешо́к — вреќа.

МИИТ — скр. од *Моско́вский Институт инженеров железнодорожного транспорта имени И. В. Сталина*.

Министе́рство путе́й сообще́ний — Министарство саобраќаја. Оперативне службе имају следеће скраћенице: *ЦВ*—централна управа колске службе, *ЦД—ц. у.* саобраќајне сл., *ЦЛ—ц. у.* путничког саобраќаја, *ЦМ—ц. у.* транспортне сл., *ЦП—ц. у.* пружне сл., *ЦТ—ц. у.* локомотивске службе, *ЦШ—ц. у.* за везу.

Молото́к — чекић.

Молотобо́ец — ковач.

Монтёр — монтер.

МОП — скр. од *младший обслуживающий персонал* — помоћно особље.

Мост — мост.

— *а́рочный* — лучни.

— *ба́лочный* — гредни.

— *бето́нный* — бетонски.

— *вися́чий* — viseћи.

— *деревя́нный* — дрвени.

— *желе́зо-бето́нный* — армиро-бетонски.

— *ка́менный* — камени.

— *консо́льно-ба́лочный* — Герберов носач.

— *металли́ческий* — гвоздени.

— *неподви́жный* — стални.

— *разводно́й* — покретни.

— *ра́мный* — рамне конструкције.

Мостови́к — специјалиста за мостове.

Мотово́з — моторна локомотива са мањим мотором (до 350 к. сн.). Служи за маневарски рад на мањим станицама.

Мо́щность — моћ, снага, капацитет.

МПС — скр. од *Маши́нно-путева́я ста́нция*. — Покретна радионица која има у колима све потребне тешке и лаке машине, одељења за спавање итд. Број радника у једној МПС достиже до 800 људи.

Му́фта — спојница.

Мяте́ль — мећава.

МЭМИИТ — скр. од *Моско́вский элеќтrome-хані́ческий Институт инже́нёров тра́нспорта* — Московски електромеханички институт саобраћајних инжењера, осн. 1920 г.

Мытьё — прање.

Н

Наблюде́ние — посматрање.

Набо́р — узимање.

Навёс — настрешница уз зграду.

Нагнетáние — сабијање.

Наго́н — скраћивање вожње.

— *пара* — дизање паре.

Нагре́в — загрејавање.

Нагру́зка — оптерећење.

Надба́вка — додатак, повишица.

Надсмóтрик — надзорник.

Наёзд ваго́нов — налет кола.

Наза́д — натраг, назад.

Назначéние — упутна станица, картирање.

— *поездо́в* — увођење возова.

Нака́пливание — нагомилавање, акумулација.

Нака́тка — навлачење.

На́кипь — каменац, камена наслага која се излучује из воде и таложи на унутрашње зидове котла.

Накля́дка — везица.

Накладна́я — товарни лист.

Накладны́е расхо́ды — режиски трошкови, непродуктивни расходи.

Накле́йка — цедуља.

Накоплéние — нагомилавање.

Нали́чие — стање.

Нало́женный платёж — поузеће.

Нано́с — нанос, наслага.

Напа́рник — парњак.

Напо́р — притисак.

Направле́ние — правац.

Напряже́ние — напон, напрезање.

Наре́зка — вијак, лоза.

Наря́д задáние — дневни радни задатак.

Насо́с — пумпа, црпка.

Насо́сная ста́нция — пумпна станица.

Насты́л — оплата, патос.

Нату́рный лист, нату́рка — теретница.

Начáло — почетак.

Начáльник — начелник, старешина.

— *депо́* — шеф ложионице.

— *диста́нции пути* — шеф секције за одрж. пруге.

— *доро́ги* — управник железнице.

— *отделе́ния движе́ния* — старешина саобр. рејона на прузи.

— *ста́нции* — шеф станице.

Недобо́р — мањак у наплати.

Недогру́з — роба утоварена у мањој количини.

Недочёт — мањак, недостајање.

Неиспра́вность — неисправност.

Непроизводи́тельность — непродуктивност.

- Несча́стный слўчай* — несреќан случај.
Нётто — нето.
Неустойка — пенали због неизвршења уговора.
Нефть — нафта.
Нефтепродукт — производ нафте.
Нивелировка — нивелисање.
Нижнее строение — доњи строј.
Низменность — низија.
НИИЖТ — скр. за *Научно—исследовательский институт железнодорожного транспорта*.
Нитка поезда — возна траса.
НКПС — скр. за *Народный коммисариат путей сообщений* — Народни комесаријат саобраќаја (назив до 15-III-1946 год.).
Номер — број.
 — *нечётный* — непарни бр.
 — *чётный* — парни бр.
Номерация — нумерисање.
Норма — норма.
Нормальное положение — редован положај.
Нормативы — типске норме.
Нормирование — нормирање.
Нормировщик — службеник који ради на нормама.
Носильщик — носач.



- Обвал* — усов, лавина.
Обгон — претицање.
Обгонный пункт — мимоилазница (на двокол. пружи).
Обделка — облагање.
Обжалование — улагање жалбе.
Облицовка — облагање.
Облом — прелом, нацрт пресека, стрмен.

- Обмёр* — скраћивање при мерењу.
- Обмотка* — намотај, омотач.
- Обмундирование* — униформа, служб. одело.
- Обобществление* — подруштвљавање.
- Обод* — венац, обруч, ивица.
- Оборот* — обрт, оптицај, циркулација. На прим.
Оборот вагона је време од једног утовара до наредног утовара кола.
- Оборотное депо* — вандомицилна ложионица по турнусу.
- Оборотный пункт* — место где почиње повратна вожња.
- Оборудование* — уређај, опрема.
- Обочина* — банкина.
- Обработка поездов* — обрада возова.
- Обрасцов Владимир Николаевич*, академик, дво-струки носилац Стаљинске премије, један од најистакнутијих савремених железн. стручњака. Сада је на челу секције за научне проблеме саобраћаја.
- Обрыв* — кидање (воза).
- Обслуживание* — послуживање.
- Обслуживание паровозов* — запоседање локомотиве.
 — *двойное* — двојно зап.
 — *тройное* — тројно зап.
- Обточка* — стругање; скр. од *Оборотная точка* — место одакле почиње повратна вожња.
- Обход* — варијанта.
- Объём* — обим, размер.
- Овраг* — јаруга.
- Огнева́я коробка* — пећ, ложиште.
- Огнева́я решётка* — цевни зид.
- Огнетуши́тель* — апарат за гашење пожара.
- Огнеупо́ры* — шамотни материјал.
- Оголо́вок трубы́* — глава пропуста.

Огóнь — светлост, ватра, пламен.

Ограждéние — заштићавање.

Однопúтная лíния — једноколосечна пруга.

Окаймлéние — оквир, рам.

Оклáд — плата, зарада.

Околóток — срез.

Опáлубка — оплата.

Оператíвная слúжба — оперативна служба.

Описáние рабóты — дознака рада.

Опись — опис, списак.

Оплáта — награђивање, плаћање.

— *повреме́нная* — према радном времену.

— *премиáльная* — допунско награђ. за квалитет рада. Има више облика.

— *прогрессíвная* — према повећању продукције преко норме.

— *сдéльная* — према одређеној норми продукције.

— *сдéльно-прогрессíвная* — у случају премашивања унапред одређене норме продукције поред уговорене зараде исплаћује се допунска, по увећаним ставовима, који прогресивно расту према проценту повећања продукције.

Оповестíтель — опоменица.

Оповестíтельный щит — објавница сигнала.

Опоздáние — закашњење.

Оползень — руч.

Опóра — стуб, ослонац, подупирач.

— *концевáя* — обални стуб моста. Исто што и *Устой*.

— *промежу́точная* — речни стуб моста. Исто што и *Бык*.

Определéние — дефиниција.

Опроки́дывание — превртање.

Опыт — искуство.

Освещѣние — осветлење.

Освидѣтельствовање — преглед.

Осевое нажатие — осовински притисак.

Оседание — слегање.

Осипов Василь Тимофеевич, Херој социјал. рада. Иницијатор степенасте маршрутизације возова.

Осмотр — преглед.

— *коммерческий* — комерц. преглед.

— *технически* — технички преглед.

Осмотрщик — прегледач.

Оснащение — опрема.

Остановка — заустављање, бављење.

Остановочная пассажирская платформа — постаја.

Остряк — језичак (скр.).

Осыпь — одроњавање.

Ось — осовина.

види *Беунокóвая, Поддѣрживающая, Сцепная*.

Отвёртка — одвијач.

Отвѣтвление — огранак, пруга која се одваја од гл. пруге.

Отвёрстие — отвор.

— *моста* — светли отв. моста.

Отвѣтственность — одговорност.

Отгрузка — истовар вишка.

Отдача — одбијање.

Отдел — одељење, служба (у централи).

Отделение — рејон на прузи.

Откидной железный мостик — прелазница.

Отклонение — отклањање.

Откос — косина, падина.

Отмена — отказивање.

Отметка — прибелешка.

Отопление — ложење, грејање.

— *водяное* — водено гр.

- *парово́е* — парно гр.
- *печно́е* — гр. помоћу пећи.
- *электри́ческое* — електрично гр.

Отправитель — пошиљалац.

Отправка — пошиљка.

— *поваго́нная* — колска п.

— *сбо́рная* — збирна п.

Отправление поездо́в — отправљање возова.

Отпуск — отсуство.

— *матери́ала* — издавање материјала.

Отпускной клапан — испусна славина.

„*Отпуститъ тормоз*“ — сигнал „Попусти кочнице“.

Отрасль — грана (у привреди, у држ. служби).

Отсѣчка пара — моменат затварања упуштања паре преко разводника у цилиндар, проценат пуњења.

Отта́лкивание — одбацивање.

Отход — полазак.

Оформле́ние — оформљавање.

Отце́пка — откачивање.

Отче́т — извештај.

Отчисле́ние от до́лжности — смењивање са дужности.

Отчужде́ние — експропријација (земљ.).

Охра́на — стража, чување.

Очко́ — прозорчић, оканце.

П

Пакла́уз — магацин.

Па́кля — шарени памук (за чишћење).

Па́мятка — потсетник.

Па́нин Ива́н Фёдорович — машиновођа. Херој социјалистичког рада. Први је почео да

снагама своје бригаде оправља локомотиве за време прања. Просечну вожњу између тек. оправака повисио је до 58.000 км.

Папáвин Алекса́ндр Петро́вич — машиновођа лож. Ярослављ. Херој социјалистичког града. Иницијатор брижљивог одржавања локомотиве. Својом нарочитом методом рада постигао је да је без главне оправке извршио вожњу преко 1,000.000 км.

Пар — пара.

— *насыщённый* — засићена п.

— *перегрётый* — прегрејана п.

Парикма́херская — берберница.

Парк — парк, укупно стање.

— *ваго́нный* — ук. ст. кола исте намене.

— *горя́чий* — локомотиве способне за службу.

— *грузово́й* — ук. ст. тер. кола.

— *налі́чный* — ук. ст. возила дотичног момента.

— *нерабо́чий* — ук. ст. возила ван службе.

— *парово́зный* — локомотивски парк.

— *пассажи́рский* — ук. ст. кола која служе за превоз путника, поште, пртљага итд.

— *рабо́чий* — радни п.

— *холо́дный* — локомотиве без ватре.

Парово́з — парна локомотива.

— *вспомога́тельный* — запрежна лок.

— *маневро́вый* — маневарка.

— *пассажи́рский* — путничка лок.

— *резе́рвный* — резервна лок.

— *ре́зервом* — машински воз.

— *танк* — тендер-лок.

— *товáрный* — теретна лок.

— *толка́ч* — потискивалица.

Парово́зник — службеник машинске струке (у

ширем смислу), машинска партија и остали техн. персонал (у ужем смислу).

Паровозное депо — ложионица.

Паровозный паспорт — локомотивска књига.

Паровозо-километр — локомот. километар.

Паром — трајект.

Парообразование — стварање паре.

Паропрегреватель — прегрејач паре.

Парорабочая труба — пароулазна и пароишлазна цев.

Парораспределитель — пароразводни механизам.

Пароход — пароброд.

Паспорт — пасош.

Пассажи́р — путник.

Пассажи́ро-километр — путн. километар.

Пассажи́рооборот — путнички промет.

Па́йка — спајање, лемљење.

Пенсионе́р — пензионер.

Пенсия — пензија.

Переадресо́вка — промена наслова.

Перебо́р — вишак у наплати.

Паревáл — претовар.

Перевóд стрéлки — промена положаја скретнице.

Перевóдная кривáя — средњи део скретнице.

Перевóдная тя́га. — потезна полуга.

Перевóдный рыча́г — скр. ручица.

Перевóзка — превожење, превоз.

— *встрéчная* — укрштено пр.

— *пассажи́рская* — превоз путника.

— *товáрная* — превоз робе.

— *хозяйственна́я* — режиско пр.

Перевооружéние — реконструкција.

Перего́н — део жел. пруге између граница просторног отсека.

- *межстанцио́нный* — пр. отсек између станица, постаја и мимоилазница.
- *межпостово́й* — пр. отсек између одјавница или одјавнице и станице.
- Перегоро́дка* — пречага.
 - *поперёчная* — прсна пр.
 - *продольная* — уздужна пр.
- Переда́точная ве́домость* — списак предаје.
- Переда́ча* — пренос.
- Передвиже́ние* — саобраћај, промет.
- Передвижнáя ось* — помицљива осовина.
- Передёлка* (пóезда) — прерада (воза).
- Передёрий Григо́рий Петро́вич* — академик, носилац Стаљинске премије. Најкрупнији, савремени претставиик железничке мостоградње.
- Передови́к* — напредан, који је напредан.
- Переёзд* — прелаз.
- Переёздный сто́рож* — чувар прелаза.
- Переключáтель* — мењач.
- Перекос* — искривљавање, поремећај товара.
- Перелом вёса* — промена оптерећења.
- Перемы́чка* — премошћење.
- Пéрепись* — попис.
- Переподгото́вка* — поновно спремање.
- Перерабо́тка* — прерада, прерађивање.
 - *пóезда* — измена састава воза.
- Переры́в* — прекид.
- Переса́дка* — прелаз (путника).
- Пересече́ние* — сечење, пресек, укрштавање (колосека).
 - *глухо́е* — укрштавање у равни колосека двеју пруга, раскрсница.
- Перестро́йка* — реорганизација, реконструкција.
- Перехо́д* — прелаз.
- Перехо́дная кривáя* — прелазна кривина.

Переходная стѣнка — хармоника (код путн. кола.

Пѣречень — преглед.

Перешивка путѣ — преграђивање колосека.

Периметр решѣтки — периферија решетке.

Перо остряка — део скретничког језичка (врх или корен).

Перрон — перон.

Песочница — пескара.

Петарда — праскалица, петарда.

Печать — жиг.

Печник — зидар.

Пешня — копље.

Пикет — пикет, колац, белега.

Пикетный знак — хектометарски стуб.

Пилолес — тестерисано дрво.

Пирометр — пирометар.

Питательный прибор — уређај за напајање.

Питающий провод — напојни вод.

План — план.

— *годовой* — годишњи.

— *декадный* — декадни, десетодневни.

— *квартальный* — тромесечни.

— *месячный* — месечни.

— *суточный* — за 24 часа, дневни.

Планёрка — заједничко претресање службеног рада од стране смена приликом примопредаје службе.

Планирование — планирање.

Плѣнка — мала даска, летвица.

Плановик — стручњак, који ради на израђивању планова.

Плата за перевозку — возарина.

Платѣж — уплата.

Платѣжная ведомость — платни списак.

Платформ — перон, отворена кола.

— *остановочная пассажирская* — постаја.

Планикарта — плацкарта, карта за одређено место у возу.

Плен — (на оси) — љуспица.

Плечо — вучни сектор.

— *паровозное* — вучна релација.

Плита — плоча.

Пломба — пломба.

Пломбирочные тиски — кљешта за пломбирање.

Пломбирщик — пломбирер.

Плоскость — равна површина.

Плотник — тесач.

Площадка — плато.

— *грузовая* — рампа за утовар и истовар.

— *переходная* — прелазни мостић (у колима).

„*Победа*“ — тер. локомот. конструкције 1945 г., типа 1-5-0.

Повагонная отправка — колска пошиљка.

Поверхность — површина.

— *нагрева котла* — грејна површина котла.

Повестка — објава.

Поворотный круг — окретница.

Поворотный треугольник — тријангл.

Повреждение — озледа, оштећење.

Повышение — повећање, унапређење.

Погонный метр — дужни метар.

Погрузка — утовар.

Погрузочное приспособление — товарни прибор.

Подача — постављање.

Подвеска — вешалка.

Подвижной состав — возила.

Подборочные пути — лепеца, лира.

Подготовка — спремање, припрема.

- Поддѣрживающая ось* — слободна осовина.
Поддѣвало — пепељара.
Подкладка — подметач.
Подмыв — подлокавање.
Подобша — ножица, опорац.
Подпѣлок — турпија.
Подпирание — подупирање.
Подпорная стѣнка — потпорни зид.
Подрядчик — предузимач.
Подстанция — подстаница.
Подфѣрменник — квадер.
Подфѣрменная площадь — лежишна површина
за квадер.
Подход — долазак, прилаз.
Подшипник — лежиште.
Подъѣм — успон.
Подъѣмка — издизање.
Подъѣмная сила — носивост.
Подъѣмный кран — покретна дизалица.
Поезд — воз.
— *балластный* — шљунчани.
— *банно-прачечный* — купатило-перионица.
— *баня* — купатило.
— *вертушка* — тер. воз. који стално саобраћа између истих станица утовара и истовара.
— *внеочередной* — ванредни.
— *водянка* — за снабдевање водом.
— *воинский* — војни.
— *восстановительный* — помоћни.
— *встрѣчный* — протувоз.
— *вывозной* — теретни воз који ради на постављању и одвлачењу утоварених и празних кола између појединих станица на рејону.
— *дальнего слѣдования* — в. дугачких релација.

- *да́чный* — локални.
- *доба́вочный* — допунски.
- *за́городный* — излетнички.
- *кольцевой* — тер. воз који стално саобраћа између истих станица утовара и истовара са брутом у оба правца.
- *курьёрский* — експресни.
- *ли́терный* — в. обележен словом.
- *маршру́тный* — директни.
- *ме́стного сообще́ния* — воз са релацијом у границама једне жел. управе.
- *очередной* — редован.
- *пассажи́рский* — путнички.
- *пека́рня* — пекара.
- *переда́точный* — тер. воз за пребацивање кола са једне станице на другу.
- *переселе́нческий* — за колонисте.
- *пожарный* — ватрогасни.
- *при́городный* — локални.
- *прямого междунаро́дного сообще́ния* — међународни.
- *прямого сообще́ния* — воз, који пролази преко најмање 2 жел. управе.
- *почто́вый* — поштански, који има у композицији поштанска кола.
- *прóбный* — пробни.
- *сбо́рный* — тер. воз који служи за постављање и одвлачење утоварених и празних кола на свима међустаницама, збирни.
- *сквозной* — директни воз и теретни воз који не манипулише на међустаницама.
- *скóрый* — брзи.
- *товарный* — теретни.
- *товаро-ускóренный* — теретни убрзани.
- *ускóренный* — убрзани.
- *участко́вый* — тер. воз који саобраћа без

- прераде од станице, на којој је састављен, до најближе ранж. или диспоз. стан.
 — *хозяйственный* — режиски.
 — *экспресс* — експрес.

- Поѐздка* — возња.
Поездное положѐние — ситуација возова.
Поездной журнал — саобраћајни дневник.
Поездной маршрут — путни лист.
Поездной мастер (в. мастер поездной).
Поездограф — направа помоћу које се аутоматски уцртава графикон саобраћаја возова.
Поездокилометр — возни километар.
Позывной сигнал — позивни знак.
Показание — сведочење, исказ.
Показатель — бројилац, индекс, показивач.
Положение — ситуација, уредба.
Поломка — квар.
Полотно — доњи строј, насип, планум.
Получатель — прималац.
Польстер — мажући јастук.
Помощник — помоћник.
Понтон — понтон.
Поощрение — постицање, бодрење.
Поперечина — пречага.
Пополнение — попуњавање.
Порожняк — воз са празним колима.
Порозность — порозност, шупљикавост.
Портал — портал, вратник.
Поручение — налог, задатак.
Поручить — задужити.
Поручни — приручје на степеницама, дршке.
Порча — квар.
Поршень — клип.
Посадка пассажиров — укрцавање путника.
Пособие — помоћ, приручник, пом. средство.
Пост — место.

- Поста́вка* — лиферација, испорука.
- Постро́йка* — градња.
- Пото́к* — слив, ток.
- Потоло́к то́пки* — таван ложишта.
- Потоло́чная ду́га* — кровни лук.
- Потпо́рка* — подупирач.
- Потпо́рная стена́* — потпорни зид.
- Потребо́ление* — потрошња.
- Почётный железнодо́рожник* — почасни железничар. Звање које добијају железничари, који су се истакли у раду.
- По́чта* — пошта.
- По́шлича* — царина.
- Прави́ла техни́ческой эксплуата́ции* — скр. ПТЭ. Правила техничке експлоатације. Закон који садржи основне техничке прописе о експлоатацији железница. У важности од 1-Х-1936 г.
- Практика́нт* — приправник.
- Превыше́ние вла́сти* — прекорачење надлежности.
- Преде́льный сто́лбик* — међик.
- Преде́льческая теори́я* — псеудонаучна теорија која је заступала погрешно гледиште да железнички саобраћај СССР ради [на граници својих могућности и да даље побољшање саобраћаја није изводљиво без крупних новчаних инвестиција. Оборена је у 1935 г. од стране железничких новатора — практичара.
- Преде́льщик* — присталица пред. теорије.
- Предохраните́льная про́бка* — сигурносни оловњак.
- Предохраните́льный кла́пан* — вентил сигурности.
- Предохраните́льный тупи́к* — грудобран.
- Предотвраще́ние* — спречавање.
- Предписа́ние* — налог.

Предупредительный диск — предсигнал на пругама на којима нема аутом. блокирања.

Предупредительный светофор — предсигнал на пругама са аутом. блокирањем.

Предупредительный сигнал — предсигнал.
— *перед переѐздом* — пружна опоменица.

Предупреждение — опомена, налог опрезности.

Преобразователь — претварач, реформатор.

Прейскурант — ценовник.

Пресс-маслёнка — централна мазалица.

Претензия — потраживање.

Прибавка — додатак.

Прибавочная стоимость — вишак вредности.

Прибор для подачи воды — направа за напајање котла.

Прибытие — долазак.

Привод — довод, пренос.

Приёмка — примање.

Приёмка-сдача — прямо-предаја.

Призыв — апел, проглас.

Приказ — наређење.

Приказание — наређење.

Приложение — додатак, прилог.

Примыкание — распутница.

Пристань — пристаниште, лука.

Приход — долазак.

Прицепка — прикачивање.

Пробег — преваљени пут, возња.

— *межпромывочный* — в. локомотиве између прања.

— *межремонтный* — в. између предвиђених оправака.

Пробка — (фигур.) закрченост.

Провал — пропадање.

Проверка — контролисање.

Провод — жица, проводник.

- Проводник* — пратилац.
Проводка — инсталација.
Провозная плата — возарина.
Провозная способность — провозна моћ.
Проволка — жица.
Прогиб — спуштање.
Прогул — неоправдани изостанак са посла.
Прогульщик — намештеник или радник који је неоправдано изостао са посла.
Продвижение — напредовање, кретање.
 — по службе — унапређење.
Продовольствие — животне намирнице.
Продукт помолы — млинарски производ.
Проездной документ — возна исправа.
Проект — пројекат.
Проектировщик — пројектант.
Производство — производња, продукција.
Производительность — капацитет, продуктивност.
Производительный — продуктивни.
Производственная дисциплина — радна дисциплина.
Производственная единица — службена јединица.
Производственная норма — радна норма.
Производственное совещание — радна конференција.
Происшествие — догађај.
Прокат — ваљање.
Прокатчик — ваљар.
Пролёт — отвор, распон.
 — расчётный — рачунски распон.
Пролётная трубка — ваздушни вод.
Пролётное строение — конструкција моста.
 Исто што и *ферма*.
Промежуток — међупростор, размак времена.

- Промѣр* — мерење, измеравање.
Промы́вка — прање.
Промы́шленность — индустрија.
Пропáрка — продување паре.
Пропи́тка — импрегнирање.
Пропускна́я спосо́бность — пропусна моќ.
Просáдка — улегнуће.
Просто́й — дангуба, задржавање возила преко одређеног времена, прекид у раду.
Противовѣс — контратег.
Противодавлѣніе — противпритисак.
Противоуго́н — нарочита справа за спречавање путовања шина.
Противоуго́нное устрóйство — уређај за осигурање кола против одбегнућа.
Протоко́л — записник.
Протяжѣние — дужина, одстојање.
Профбилѣт — скр. од Профсоюзный билѣт — чланска карта синдиката.
Про́филь — профил.
Профинплан — скр. од Производственно-финансовый план — производно-финанс. план.
Профсоюз — скр. од Профессиональный союз — синдикат.
Проход — пролаз.
Прходно́й семафо́р — просторни сигнал.
Про́чность — јачина.
Пружѣна — федер.
Публика́ция — обнародовање
Пункт — место.
 — *назначѣния* — упутно место.
 — *отправлѣния* — отправно место.
 — *осмóтра* — м. прегледа.
Путевáя запи́ска — писмена дозвола за полазак воза из станице на двоколосечној пружи.

Путевая телеграмма — исто као *Путевая записка*, само за једноколосечну пругу.

Путёвка — налог, објава, упут.

Путевое заграждёние — уређај за спречавање одбегнућа возова или кола. У њега спадају исклизнице, устављачи, кочиони подметачи, колосечни браници итд.

Путевое развѣтие — колосечна мрежа станице.

Путевой знак — сигнал на прузи.

— *километрóвый* — километарски стуб.

— *конёц переходной кривой* — крај прелазне кривине. Стуб са натписом *КПК*.

— *начало переходной кривой* — почетак прелазне кривине. Стуб са натписом *НПК*.

— *пикётный* — хектометарски стуб.

— *уклоноуказательный* — падоказ.

— *предупредительный* — опоменица.

Путевой пост — одјавница.

Путёец — службеник грађевинске струке.

Путеобходчик — чувар пруге, чувар-обходар.

Путеподъёмник — уређај за издизање колосека.

Путепровод — надвожњак, подвожњак.

Пути сообщения — комуникације, саобраћајни путеви.

Путь — колосек.

— *второстепенный* — споредни к.

— *главный* — главни к.

— *деповской* — ложионички к.

— *занятый* — заузети к.

— *маневровый* — манипулациони к.

— *неправильный* — неправилан к.

— *погрузочно-разгрузочный* — утоварно-истоварни к.

— *подъездной* — довозни, одвозни к.

— *правильный* — правилан к.

- *приёмно-отправочный* — за примање и отправање возова.
- *примыкающий* — прикључни к.
- *свободный* — слободан к.
- *сквозной* — пролазни.
- „Путь свободен“ — сигнал „Слободно“.
- Пучина* — бубрење.
- ПЧ* — условна ознака за шефа секције за одржавање пруге.
- Пята* — ножица, опорац.
- Пятилетний план, пятилетка* — петогодишњи план.

Р

- Работа* — рад, посао.
- *сверхурочная* — прековремени рад.
- Работник* — радник, намештеник.
- Работница* — радница, намештеница.
- Рабочая сила*, скр. *Рабсила* — радна снага.
- Рабочий* — радник.
- Радиосвязь* — радио веза.
- Радиофикация* — радиофикација.
- Разборка* — расклапање.
- Разветление* — разграњавање, гранање.
- Разводящая сеть* — разводна мрежа.
- Раздельный пункт* — граница просторног отсека
То су просторни сигнали, одјавнице, постаје,
мимоилазнице и станице.
- Разложение* — подела.
- *поезда* — анализа воза.
- Разметка* — обележавање.
- Размер* — димензија.
- Размещение* — распоред.
- Размыв* — подлокавање.
- Разработка* — разрада, разрађивање.

- Разрѣз* — просек.
Разрешѣние — дозвола.
Разрѣд — класа.
Разрѣв — киданье, раскид.
Разрывное усиліе — напрезанье на киданье.
Раз'единитель — раставляч.
 — *линейный* — санкционер.
Раз'езд — укрсница.
Раз'еданіе — корозија.
Радиус — полупречник.
Рама вагонная — колско постолье.
 — *экипажа* — фрем.
Рамный рельс — в. рельс.
Рапорт — извештај.
Распаковка — распакиванье.
Расписаніе поездов — ред вожње.
Распорка — распињача, ригла, косник.
Распорядительность — умешност.
Распоряженіе — наредба.
Распределѣние — подела.
Расстояние — размак, удаљеност.
Расформированіе — расклапанье.
Расценка — оцењиванье, процена.
Расчет — прорачун, обрачун, предрачун.
Реверс — реверзир.
Резервный паровоз — резервна локомотива.
Резиновое кольцо — гумени прстен.
Резиновый соединительный рукав — гумено
 црево за ваздушни вод.
Рейс — дужина вожње, вожња.
 — *вагона* — д. в. кола.
 — *груза* — д. превоза робе.
 — *грузённого вагона* — д. в. утоварених
 кола.
 — *паровоза* — д. в. локомотиве.

- *пóезда* — д. в. воза.
- *порóжнего вагóна* — д. в. празних кола.
- Релейная бóдка* — релејна кућица. Скретничка поставница за скретнице које су укопчане у елетродин. блок. Постоји код централизованог дисп. система регулисања саобраћаја возова. Има телефон. уређај за споразумевање између диспечера и возовође ради вршења маневарских радова.
- Рельс* — шина, трачница.
 - *внóутренний* — унутарња ш.
 - *нарóужный* — спољна ш.
 - *рáмный* — главна ш. (код скретница).
- Рéмень* — кајиш.
- Ремонт* — оправка.
 - *безотцёпочный* — опр. која се врши без откачивања од воза.
 - *второстепенный* — помоћна опр.
 - *высококачественный* — опр. високог квалитета.
 - *капитальный* — главна опр. За локомотиве садашња норма — 390.000 км.
 - *межпромывочный* — оправ. локомотива (непредвиђена) између прања.
 - *подзёмочный* — периодична опр. За лок. сад. норма — 40.000 км.
 - *промывочный* — опр. лок. за време прања. Сад. просечна норма за лок. 5000 км.
 - *средний* — средња оправка. За лок. сад. норма после најмање 130.000 пропутованих километара.
- Реновация* — реновирање.
- Ресивёр* — ресивер.
- Рессóра* — гибань.
- Рессóрная подвёска* — гибаньска вешалица.
- Рессóрный хомут* — опасач гибња.

- Решётка* — решетка.
Рицель — подупирач.
Рихтовка — померање колосека.
Розыск — потрага.
Рокáдная перевозка — превожeње дуж фронта.
Рóлик — котур, котач.
Рóспуск — растурање, расклапање (воза).
Рóстверк — роштиљ.
Рукáв — лула водопојника, црево.
 — *резíновый* — гумено цр.
Руковóдитель — руководилац.
Руковóдство — руководство, упутство.
Руководящий спуск — меродаван пад.
Рукоя́тка — ручица, рукодрж.
Рулётка — трака за мерење.
Русло — речно корито.
Ручна́я кладь — ручни пртљаг.
Рязж — јарам.
Ры́вóк — трзај.
Рыча́г — полуга, ручица.
 — *перевóдный* — скр. ручица.
Рычaжóк — полужица.

С

- Сáжа* — гар.
Сáльник — заптивач.
Самотёк — неорганизованост.
Самоторможéние — аутоматско кочење.
Сбор за перéвозку гóузов — пристојба.
Сбóрная констрóкция — сабирна или састављена конструкција. К. састављена од појединих већих делова раније израђених на другом месту, који се на грађевини само монтирају.

Сбо́рная отпра́вка — збирна пошиљка.

Сбо́рный ваго́н — сабирна кола.

Сва́рка — заваривање.

Сва́рщик — заваривач.

Сва́я — дирек, шип.

Сверло́ — сврдло, бургија.

Светофо́р — светлосни сигнал.

— *ка́рликовый* — патуљасти.

— *переездный* — за путне прелазе.

— *пермессивный* — за регулисање саобраћаја тешких тер. возова на успонима.

— *предупредительный* — предсигнал на пругама са аутом. блокирањем.

— *прожекторный* — који има рефлекторску светлост.

Свисто́к — звиждаљка.

— *парово́зный* — парна пиштаљка.

— *ручно́й* — усна зв.

Свободо́ный путь — слободни колосек.

Свод — свод.

Сво́дка — преглед, рекапитулација.

Сво́дная ве́домость — рекапитулација.

Связи́ст — службеник службе за везу.

Связь — веза.

Сгора́ние — сагоревање.

Сда́ча — предаја, кусур, полагање (испита)

Сда́точный спи́сок — списак предаје.

Сдви́г — премештање.

Сдви́жка — премештање.

Себесто́имость — цена коштања, трошкови производње.

Се́ктор — отсек.

Селе́ктор — врста телефонског апарата.

Семафо́р — семафор, крилни сигнал.

— *входно́й* — улазни.

— *выходно́й* — излазни.

- *маршрутний* — путоказни.
- *прикрития* — заштитни.
- *проходной* — просторни.
- Семафорная тяга* — сигнални жицковод.
- Сердечник* — срце (на скретници).
- Серия* — серија.
- Сетка* — мрежа.
- Сеть* — мрежа.
- Сжигание* — сагоревање.
- Сигнал* — сигнал.
 - *видимый* — видни.
 - *головной* — чеони.
 - *дневной* — дневни.
 - *звуковой* — звучни.
 - *ночной* — ночни.
 - *переносный* — преносни.
 - *постоянный* — стални.
 - *хвостовой* — завршни.
- Сигнализация* — сигнализација.
- Сигналист* — блокар (улазни скретничар)
- Сигнальный прибор* — сигнална средства. У њега спадају: светлосни сигнали, предсигнали, објавнице сигнала, заставице, светилке, парне пишталке, звиждалке итд.
- Сидение* — седиште.
- Сила* — снага, сила.
- Сила тяги по сцеплению* — вучна снага.
- Силовая сеть* — разводна мрежа.
- Система* — систем.
- Ситуация вагонов* — стање кола.
- Сифон* — помоћна дувалка.
- Скальвание* — смицање.
- Скат* — пад, бок, комплетна осовина.
- Скатывание* — спуштање.
- Сквозной путь* — пролазни колосек.
- Склад* — складиште, магацин.

Складско́е помеще́ние — слагалиште, магацин.

— *закры́тое* — затворено сл.

— *откры́тое* — отворено сл.

— *специализи́рованное* — сл. за смештај материјала једне врсте.

— *универса́льное* — сл. за смештај разноврсног материјала.

Склон — стрмина.

Скоба́ — држаља.

Скольже́ние — клизање.

Скользу́н — клизач.

Скоплéние — нагомилавање.

— *гру́зов* — наг. робе.

Скóрость — брзина.

— *комме́рческая* — комерцијална брз.

— *маршру́тная* — просечна брзина за 24 часа коју је воз имао од момента поласка (утовара) до момента доласка (истовара). На пример: воз је прешао 750 км. за 33 часа и имао 7 ч. задржавања на станицама, свега је био на путу 40 часова. $750 : 40 = 18,75$ км/ч. Ако помножимо просечну брзину са 24 часа добићемо маршрутну брзину: $18,75 \times 24 = 450$ км.

— *техни́ческая* — техничка брз.

— *участко́вая* — комерцијална брз.

Скос — косина.

Скрепер — машина која се употребљава за земљане радове.

Скрепле́ние — колосечни прибор за учвршћивање, спојница.

Скреще́ние — укрштавање.

Скру́тчик — маневриста који послужује кочице за време маневрисања.

Сла́женность — повезаност, хармонија.

Слѣдованіе — возња, кретање.

— *в поезде пассажиром* — путовање у ре-
жији.

Слесарь — бравар.

Слив — слив.

Служащий — намештеник.

Служба — служба.

Смазка — подмазивање, мазиво.

Смазочный аппарат — мазалица.

Смена — смена.

— *шпал* — измена прагова.

Смета — прорачун.

Смещѣние — одређивање на нижу дужност.

Смятие — гњечење.

Сношѣние — споразумевање.

Снабжѣние — снабдевање.

Снегозащита — борба са снегом.

Снегоочиститель — снежно гртало.

Снегопад — падање снега.

Снижѣние — снижавање.

СО — локомотива за тер. возове серије Серго Орцоникидзе, типа 1-5-0. Тежина у служби— 96,6 т. тендер прима угља 11—15 т. и воде 23 м³, дужина са тендером — 22,497 т., осовински притисак — 17,4 т., брзина — 75 км.

Соба́чка — скакавица.

Совещáние — конференција.

Совмещѣние — везивање.

— *профѣссий* — вршење двоструке дужности.

Содержáние — одржавање, принадлежности, садржина.

Сокóвич Валентин Александрович — доктор техн. наука. Истакнути стручњак за експлоатацију жел. пруга.

Сообщѣние — саобраћај.

Сооружѣние — постројење.

- Сопло* — млазница, штрцаљка.
Сопротивлѣние — отпор.
 — *дополнительное* — допунски отпор.
 — *удѣльное* — специфични отпор.
Соревнование — такмичење.
Сортировка — сортирање.
Сортировочная горка — спуштаница.
 — *платформа* — ранжирни перон.
 — *станция* — ранжирна ст.
Состав — возна композиција, састав, гарнитура.
Составление — израђивање, састављање.
Составитель поездов — руковалац маневре.
Состязание — такмичење.
СОЦСТРАХ — скр. од *социальное страхование* — социјално осигурање.
Сочетание — везивање.
Спальный вагон — кола за спавање.
Спарник — спојна полуга.
Спецификация — спецификација.
Спецодежда — радничко одело.
Списание — касирање.
Списчик вагонов — пописивач кола.
Списывание — пописивање.
Спица — паок.
Сплетение путей — уплетај колосека.
Способность — моћ.
 — *провозная* — провозна моћ.
 — *пропускная* — пропусна моћ.
 — *перерабатывающая* — способност за прераду.
Справка — информација, потврда.
Справочник — потсетник, приручник.
Справочное бюро — обавештајни биро.
Спуск — пад.
Среднесуточный пробег — просечна вожња за 24 часа.

Срѣзка — резање.

Срок — рок.

— *выгрузки* — р. истовара.

— *доставки* грузов — р. за испоруку.

— *погрузки* — р. утовара.

— *службы* — трајашност (материјала).

— *хранѣния* — р. за чување.

Срыв — поремећај.

Ставка — став.

— *твёрдая* — утврђени износ зараде.

Стаж — стаж.

Стакан — одбојничка корпа.

Сталевар — квал. топионички радник, који ради на производњи челика.

Сталь — челик.

Стальной кожух — спољни стајаћи омотач.

Станок — машина алатљика.

Станция — станица.

— *головная* — чеона ст.

— *грузовая* — теретна ст.

— *конечная* — крајња ст.

— *назначения* — упутна ст.

— *объединённая* — ст. за путни и робни саобраћај.

— *отправления* — ст. отправљања.

— *пассажирская* — путничка ст.

— *передаточная* — предајна ст.

— *пограничная* — погранична ст.

— *путная* — успутна ст.

— *пристанская* — лучка ст.

— *промежуточная* — међустаница.

— *распорядительская* — диспозициона ст.

— *сортировочная* — ранжирна ст.

— *стыковая* — прелазна ст.

— *техническая* — в. Техн. станица.

— *участковая* — диспозициона ст.

Старшинство — ранг.

Стекло — стакло.

Стеллаж — стелажа.

Стержень — срж, језгро, клип, полуга.

Стоимость — вредност.

„*Стоп*“ — сигнал „*Стој*“.

Стойка — стуб.

— *дверная* — довратни ст.

— *лобовая* — средњи чеони ст.

— *промежуточная* — средњи бочни ст.

— *угловая* — кутни ст.

Стоило паровозное — ложион. канал, место за локомотиве.

Стокер — уређај за механичко ложење, стокер

Столб — стуб.

Столбик — стубац.

— *пикетный* — хектометарски стуб.

— *предельный* — међик.

Столкновение — судар.

Столяр — столар.

Стоп — стој.

Стоп-кран — помоћна кочница.

Сторож — стражар, чувар.

Сторона — страна, смер.

— *левая* — лева стр.

— *правая* — десна стр.

Стоянка — бављење, задржавање.

Страхование — осигурање.

Стрелка — скретница.

— *английская* — енглеска скр.

— *входная* — улазна скр.

— *выходная* — излазна скр.

— *ручная* — ручна скр.

— *централизованная* — блокирана скр.

— *центральная замыкаемая* — осигурана скр.

у зависности са сигналама.

- Стрѣлочник* — скретничар.
- Стрѣлочная тяга* — спојна полуга.
- Стрѣлочнай ўлица* — матични колосек.
- Стрѣлочный замо́к* — скретничка брава.
- Стрѣлочный перево́д* — скретнички уређај.
- Стрѣлочный рыча́г* — скретничка полуга.
- Стрѣлочный указáтель* — скр. сигнална плоча.
- Строѣние* — зграда, грађевина.
- *вѣрхнее* — горњи строј.
- *нижнее* — доњи строј.
- Стройка* — грађење, изградња.
- Строительная работа* — грађев. рад.
- Строительство* — изградња, градилиште.
- Струенуправляющее сооруже́ние* — регулационо постројење.
- Ступи́ца колéна* — главчина точка.
- Стяжка* — стезање.
- Стык* — станица која је граница између жел. управа или рејона на прузи, спој (шински).
- *на весу́* — слободни спој шина.
- Стыкова́ние* — спајање.
- Су́тки* — дан и ноћ (24 часа).
- Су́точные* — дневница.
- Сухогруз* — роба у чврстом стању.
- Суходо́л* — бујица.
- Сухопа́рник* — парни дом.
- Сход* — исклизнуће.
- СЦБ* — скр. за *Сигнализа́ция, Централиза́ция, Блокиро́вка* — постројења за сигнализацију, централизацију, блокирање. Овамо улазе: сигнали стални и покретни, уређаји за аутоматско и полуаутоматско блокирање, систем палица (жезла), диспечерска централизација, кеб-сигнализација, аутом. заустављачи возова, контролне браве, аутом. сиг-

нализација на путним прелазима, уређаји за одбегнуће кола и сл.

Сцѣпка — квачило.

Сцеплѣние — квачење.

Сцепна́я ось — везана осовина.

Сцепно́й вес — адхезиона тежина.

Сцепно́й прибор — квачило.

Сцѣпщик — маневриста који квачи кола.

Счѣт — рачун.

Счѣтная линейка — логаритмар.

Счетово́д — рачуновођа.

Счетово́дство — рачуноводство.

Сыромятников Серге́й Петро́вич, академик, носилац Стаљинске премије. Истакнути научник и конструктор локомотива.

Сырѣ — сировина.

Съезд — конгрес, међуколосечна веза.

Т

Та́бельная доска́ — табла за марке.

Та́бельная ма́рка — радничка марка.

Та́бельщик — поентер.

Таблица́ — табела.

Таксиро́вка — калкулација.

Таксиро́вщик — калкулант.

Тамбу́р — чеони ходник (у путн. колима).

Тамо́жня — царинарница.

Танк-парово́з — тендер-локомотива.

Тари́ф — тарифа.

— *исключи́тельный* — изузетна тарифа која важи за превоз једне или више врста робе између одређених станица.

— *маршру́тный* — за превожење робе у количини једног воза.

- *мѣлких отпра́вок* — за денчану робу.
- *мѣстны́й* — локална тар. коју прописује управа железница за превозење робе на територији управе на одстојања до 500 км. а у смислу одлука лок. тарифског одбора при дотичној управи.
- *о́бщій* — општа тар. која важи за све пруге.
- *поваго́нный* — тар. за вагонске пошилике.
- *повы́шенный* — повећана тар.
- *пони́женный* — смањена тар.
- *служе́бный* — режиска тар.

Та́чка — ручна колица.

Твёрдая ста́вка. — в. ста́вка.

Теку́щий счёт — текући рачун.

Телегра́мма — телеграм, депеша.

Телегра́ф — телеграф.

Телеграфист — телеграфиста.

Телефо́н — телефон.

Телефонист — телефониста.

Телефо́нная тру́бка — телеф. слушалица.

Телефоногра́мма — в. путеваја телеграмма.

Теле́жка ваго́на — обртно постоље. На железницама СССР обрт. пост. тер. кола обично су система Дајмонда, а путн. кола сист. Пулман, Фетеа и др.

Тепловóз — локомотива која свој погон добија од мотора са унутр. сагоревањем.

Теплопаровóз — парна лок. која поред котла има и мотор са унутр. сагоревањем. Прва оваква лок. саграђена је у Ворошиловграду у 1939 г. по нацртима инж. Мајзела. Коефицијенат њеног корисног рада износи 13—14⁰/₁₀. тј. скоро двапут више него парна лок. За путн. возове је типа 1 — 4 — 1 и има брзину.

до 130 км. За теретне возове постоји тип 1 — 5 — 1, брзина до 85 км.

Теплотехника — термотехника.

Теплотехническое содержание — термотехничко одржавање.

Тепло-электроцентраль — термичка електрична централа.

Техминимум — скр. од *Технический минимум*, основна теоретска и практична знања за сваку грану жел. службе.

Техник — техничар.

Техникум — средња техн. школа.

Техническая станция — постоји на већим станицама са великим путн. саобраћајем. Њен задатак је да прерађује путн. композиције после искрцавања путника и припреме комп. за укрцавање. Има уређаје за чишћење, прање, дезинфекцију, екипирање и оправку кола као и потребан број колосека ради састављања и расклапања возова.

Технический паспорт — технички пасош.

Техническо-распорядительный акт, скр. *ТРА* — станични пословни ред.

Технологический процесс — технолошки процес. Утврђени распоред и трајање извршења радова. Том приликом примењује се максимално обављање различитих паралелних радова ради остварења заједничког задатка. — *единый* — заједнички т. пр. за станицу и предузећа која имају прикључне индустр. колосеке у дотичној станици.

— *типовой* — техн. пр. који је утврђен за станице истог типа.

Течь — цурење.

„*Тише*“ — сигнал „Лагано“.

Товар — бруто, терет, роба.

Товарная контора — робна благајна.

Товарооборот — робни промет.

Ток — струја.

— *переменный* — наизменична стр.

— *постоянный* — једносмислена стр.

— *сильный* — јака стр.

— *слабый* — слаба стр.

— *трёхфазный* — трофазна стр.

Токарь — стругар.

Токоприёмник — уређај за примање ел. струје.

Токосниматель — примач струје (пантограф).

Толчок — одбачај, потстицај.

Толщина — дебљина.

Тонна — тона.

Тоннель — тунел.

Тоннельный мастер — надзорник тунела.

Тоннельный сторож — чувар тунела.

Тоннокилометр — тонски километар.

Тоннокилометр брутто — брутотонски километар.

Тоннокилометр нетто — нетотонски километар.

Топка — пећ, ложиште.

Топливо — гориво.

Торец оси — чело осовине.

Торец шейки — чело рукавца.

Торможение — кочење.

Тормоз — кочница.

— *автоматический* — аутоматска ваздушна кочница.

— *ручной* — ручна кочница.

Тормозильщик — кочничар.

„*Тормозить*“ — сигнал „Кочи“.

Тормозная колёдка — кочиона папуча.

Тормозная ось — кочена осовина.

Тормозная тяга — кочиона мотка.

Тормозное нажатие — кочиона снага.

Тормозно́е оборудова́ние — кочиони уређај.

Тормозно́й башма́к — кочиони подметач.

Тормозно́й пу́шь — зауставни пут.

Тормозно́й цили́ндр — кочиони цилиндар.

Тормозя́щая си́ла — сила кочења.

Торф — тресет.

Тра́верс — напер, пречница.

ТРАНСЖЕЛДОРИЗДАТ — скр. од *Тра́нспорт-
ное железнодоро́жное изда́тельство* — сао-
браћајно железничко издавачко предузеће.

Тра́нспорт — саобраћај.

— *автогужевóй* — теретни, аутомобилски.

— *автомобильный* — аутомобилски.

— *во́дный* — водени.

— *возду́шный* — ваздушни.

— *железнодоро́жный* — железнички.

— *морско́й* — поморски.

— *речно́й* — речни.

Транспортёр — отворена тер. кола специјалне ниске конструкције за превоз нарочито тешке робе. Носивост од 25 до 300 тона, има 8- и 12-осовних.

Трансферка́р — отворена специјална теретна кола, самопокретна, у употреби код фабрика.

Трап — пењалица.

Трассирóвка — трасирање.

Тре́бование — захтев, требовање.

— *на óтпуск матери́ала* — извадница ма-
теријала.

Трево́га — узбуна, опасност.

Тре́ние — трење.

Трест — труст.

Треуго́льник — троугао, тријангл.

Трещётка — чегртаљка за бушење.

Трещина — пукотина.

Троллейка́р — самоходна електр. колица.

Трос — дебело уже.

Трубá — цев, пропуст.

— *дымогáрная* — водогрeвна ц.

— *жаровáя* — димна ц.

Труд — рад.

Трудодéнь — јединица одређеног посла у одређеном времену.

ТУ — скр. од *Техни́ческие усло́вия* — Технички услови.

Тумáн — магла.

Тумба — стуб.

Тупи́к — крњи колосек.

Туши́ть — гасити.

ТЧ — условна ознака за шефа ложионице.

Ты́сяча — хиљада.

Тяга — вуча, полуга (у локомотиве).

— *рэверса* — преводна полуга.

— *семафóрная* — сигнални жицовод.

— *стрéлочная* — спојна полуга.

— *упряжнáя* — тегљеник.

Тяговая подста́нция — напојна вучна подстаница.

Тягови́к — службеник службе вуче.

Тяговóе плечó — вучни сектор (деоница).

Тяговóе усíлие — вучно напрезање.

Тяговóй уча́сток — вучни рејон.

Тяжеловéсник — машиновођа који вози само тешке возове.

У

Убéжище — склониште.

Убо́рка — чишћење, спремање, одвлачење.

Убо́рщица — чистачица.

Убыль — смањивање, опадање.

Уведомлéние — авиза (о приспећу робе).

Увольнéние — отпуст.

Уголь — угаљ.

— *антраци́т* — антрацит.

— *бу́рый* — мрки у.

— *древесный* — дрвени у.

— *жирный* — масни у.

— *каменный* — камени у.

— *многозольный* — у. са великом количином пепела.

— *тощий* — посни у.

Угон рельсов — путовање шина.

Удалённость — удаљеност, одстојање.

Ударно-поглощающий аппарат — амортизатор.

Узел — чвор.

— *железнодорожный* — скуп низа станица, прилаза станицама као и пруга које их вежу.

Узловая станция — железн. станица, која има најмање три разна правца пруге.

Указание — директива.

Указатель — показивач, проводник.

— *маршрутов* — путоказ.

— *расстояний* — даљинар.

Укладка — полагање, размештај.

— *бетона* — бетонирање.

— *рельс* — пол. шина.

— *шпал* — пол. прагова.

Уклон — нагиб, скретање.

Уклоноуказатель — падоказ.

Улучшение — побољшање.

Уменьшение — смањивање.

Умягчение — умекшавање.

Упаковка — паковање.

Управление дороги — железничка управа. Оперативне службе имају скраћенице: *В* — колска служба, *Д* — саобраћајна сл., *Л* — путничка сл., *М* — транспортна сл., *П* — одржа-

вања пруге, *T* — машинска сл., *Ш* — служба за везу. Сем тога *H* значи управник жел. управе. *HЗ* — заменик управника.

Управляющий — управник.

Упряжнѧя тяга — тегљеник.

Упряжнѧй прибор — уређај за тегљење и квачење.

Упряжь — тегљеничка направа.

Уравнительный прибор — дилатациона справа.

Уровень — ниво, либела.

— *воды* — водостање.

Усилие — напрезање.

— *разрывное* — напрезање на кидање.

— *тяговое* — вучно напр.

Ускорение — убрзање.

Ускоритель — убрзач.

Условная единица — поен.

Усовѧк — крилна шина.

Устав — правила.

Устав железных дорог — скр. *УЖД* — закон који одређује права и дужности железничка као и права и дужности путника и пошиљаоца робе. Важи од 15 III 1935 г.

Устав о дисциплине рабочих и служащих железнодорожного транспорта — Правила о дисциплини железничких радника и намештеника. Важи од 25 IV 1943 г.

Устой — обални стуб моста.

Устойчивость — стабилност.

Устройство — уређај, организација.

Усушка — калирање.

Утечка — губитак, цурење.

Уход — одржавање, старање.

Участок — деоница, део пруге између диспозиционих станица.

— *диспетчерский* — диспечерска деоница.

- *двухпутный* — део двоколосечне пруге.
- *однопутный* — део једноколосечне пруге.
- *путѝ* — део пруге.
- *строительный* — грађев. деоница.
- *тяговой* — вучни сектор.

Учёт — евиденција, урачунавање.

Уширение — проширење.

Ущелье — клисура.



Факел — буктиња.

Фартук — в. откидној железный мостик.

Фашина — фашина.

ФД — локомотива за тер. возове серије *Феликс Дзержинский*, типа 1-5-1. Тежина у служби - 135 т., тежина тендера у служби— 120 т., дужина са тендером — 29,06 мт., тендер прима 22 т. угља и 44—55 м³ воде, осовински притисак—20,1 т., брзина—85 км. Може да вуче до 3000—3500 тона.

Ферма — конструкција моста.

Фитиль — фитиљ.

Флаг — заставица.

Фланец — фланша.

Флюгарка — скретнички фењер.

Флюсы — супстанција која се додаје рудама ради убрзавања топљења.

Фонарь — фењер, светиљка.

Фоновый щит — плоча беле боје постављена у висини сигналне ручице, иза ње, да би положај сигнала био уочљивији (изразитији).

Форма — образац, на прин. Фор. ГУ 22 — записник увиђаја.

Формирование — састављање, формирање, сређивање.

Формовочный песок — песак за ливење.

Форсировка — форсирање.

Фрámу — горњи чеони оквир.

Франкатурная запись — франкатурни рачун.

Франкировка — франкирање.

Фундамент — темель.

Фурион — службена кола, фургон.

X

Характеристика состава поезда — анализа воза.

Хвост — реп, (фиг.) крај воза.

Хвостовой вагон — завршна кола.

Хвостовой кондуктор — завршни кочничар.

Хвостовой сигнал — завршни сигнал.

Хвостовик — задњи део кулисе.

Химикат — хемикалија.

Химсостав — скр. за *химический состав* — хемиски састав.

Хищение — крађа, лоповлук.

Хобот — лула водонапојника.

Ход — ход, брзина.

— *грузённый* — с брутом.

— *холостой* — празан ход.

Хозрасчёт — скр. од *хозяйственный расчёт* — начело рентабилности. У социјалистичкој привреди значи систем комерцијализације управљања предузећем. *Выделение на хозрасчёт* — издвајање на хоз. расчёт — значи издвајање са буџета на самостални биланс.

Хозяйство — газдинство, привреда, економија.

Хозяйственник — лице које се према својим

служб. функцијама бави питањима снабдевања.

Хозяйственным способом — у сопственој режији.

Хомут — опасач.

Хоппер — отворена кола нарочите конструкције (са усеченим сандуком са чеоних страна).

Служи за превоз, углавном угља и руда.

Хранѐние — чување.

Хронометраж — хронометрирање.

Ц

Цапфа — рукавац.

Цвет — боја. На железницама СССР у употреби су:

— *бѣлый* — бела б.

— *жѣлтый* — жута б.

— *зелѣный* — зелена б.

— *красный* — црвена боја.

— *лунно-бѣлый* — млечно-бела б.

— *синий* — плава б.

Цельнолитый — изливен у једном комаду.

Ценник — ценовник.

Ценность — вредност.

Центробѣжная сила — центрифугална сила.

Центростремительная сила — центрипетална сила.

Цепь — ланац.

Цех — одељење у фабрици, у радионици.

Цистерна — цистерна. Постоје:

— *бензиновая* — за превоз бензина.

— *битумная* — за превоз битумена.

— *керосиновая* — за превоз петролеја.

— *кислотная* — за превоз киселине.

— *молочная* — за превоз млека.

- *нефтяная* — за превоз нафте.
- *спиртовая* — за превоз шпиритуса.
- Цитрусовые* — јужно воће, као што је лимун, поморанца и сл.
- Циферблат* — бројчаник.
- ЦНИИ* — скр. *Центральный Научно-исследовательский институт* — Центр. Научно-истраж. институт.
- ЦТС* — скр. *Центральная телефонная станция* — телефонска централа.

Ч

- Часть* — референство.
- Чертеж* — цртеж, скица.
- Чертежная* — цртаоница.
- Чертежник* — цртач.
- Чертежный материал* — цртачки материјал.
- Чёткий* — прецизан.
- Численность* — бројно стање.
- Числитель* — бројитељ.
- Чистильщик* — чистач.
- Чистка* — чишћење.
- Чугун* — ливено гвожђе.

Ш

- Шаблон* — размерник.
- Шагомер* — педиметар, прибор који показује број учињених корака.
- Шайба* — в. кољцо Гровера.
- Шарнир* — зглоб.
- Шатун* — клатно.
- Швёллер* — подужни носач колских постоља.

Шейка — рукавац.

Шлаибáум — браник.

Шлак — шљака.

Шлакоотсéв — просејана шљака.

Шлам — муљ.

Шланг — цев.

Шпáла — праг.

— *бруско́вая* — тупобридни пр.

— *прямоуго́льная* — пр. специјалне грађе за мостове.

— *обрезна́я* — оштробридни пр.

Шпалоподб́ивка — подбијање прагова.

Шпалоподбóйка — подбијач прагова.

Шпинто́н — клин, опасач гибња.

Шта́бель — витао.

Штат — статус.

Шта́тная ра́спись — систематизација места.

Ште́мпель — жиг.

Ште́псель — прекидач.

Шток — мотка.

Што́льня — штолна, подкоп.

Штраф — новчана казна.

— *за простóй ваго́на* — лежарина.

Штырь — клип, осовина, клин.

Шуру́п — завртањ за дрво.

ШЧ — условна ознака за шефа секције за везу

Щ

Щ (серия пар воза) — локомотива серије *Щу́кин*, 1-4-0. Тежина у служби — 77,2, тежина тендера у служби — 55 т., дужина с тендером — 21721 см., тендер узима угља — 8 т. и воде — 23 м³, осовински притисак — 16,2 т. Модернизована локомотива ове серије има

брзину 75 км. Употребљава се на споредним пругама и на маневри. Због своје релативно мале тежине имала је велику примену у рату.

Щебень — туцаник.

Щель — пукотина, узан отвор.

Щётка — четка.

Щит — штит, табла, плоча.

— *оповестительный* — (в. опов. щит).

Щиток — лопарић.

Э

Э (серия паровоза) — локомотива за теретне возове, типа 0—5—0. Тежина у служби 82,2 т. тежина тендера у служби — 55 т. дужина са тендером — 20,467 см. тендер прима угља 8 т. и воде 23 м³, осовински притисак 16,2 т. брзина — 65 км.

Экземпляр — примерак.

Экипаж — рам (фрем).

Экипировка — снабдевање, намиривање.

Экономика — привреда, економика.

Экономия — уштеда.

— *средств на ремонте* — ушт. у материјалу за оправку.

— *топлива* — ушт. у гориву.

Экскаватор — екскаватор, справа за копање у дубину.

Эксплуатация — експлоатација.

Эксцентрик — екцентар.

Электрическая лампочка — електр. сијалица.

Электричество — електрика.

Электрификация — електрификација.

Электровоз — електр. локомотива. На железницама СССР серије *ВЛ, ПБ, Се*.

Электрожéзловая система — регулисање саобраћаја возова на једноколосечној прузи помоћу нарочитих палица (в. *Жезл*). На пругама СССР употребљавају се углавном апарати система совј. конструктора Трегера и енгл. система Веб-Томпсона и Смиса.

Код овог система саобраћаја возова, воз сме да крене само онда када је машиновођа добио палицу. Ову палицу у наредној станици он предаје отправнику возова који је ставља у апарат. Апарати на станицама тако су међусобно повезани да у овом случају прва станица може да извади нову палицу за нови воз у истом правцу само онда када је прва палица враћена и стављена у апарат на суседној станици.

Електрокар — колица са електр. погоном за превоз робе.

Електромонтёр — електромонтер.

Електромотёр — електромотор.

Електропередáча — електрични далековод.

Електротóк — електр. струја.

Електроэнéрџија — електрична енергија.

Ескалáтор — самопокретне степенице (на прим. у станицама метро-а).

Ескиз — скица, претходни цртеж.

Естакада — естакада.

Еталóн — мустра, образац.

Ешалóн — транспорт.

Ю

Юзом — клизање точка.

Юридический отдéл — правно одељење.

Юриско́нсулт — правни саветник.

Юри́ст — правник.

Я

Явка — пријава.

Јама — јама, рупа.

Јщик — сандук.

Железнички Руско-српски речник први-
пут се појављује на нашем језику. Разум-
љиво је да у њему зато може бити грешака
и биће потребне коректуре.



Молимо читаоце да своје евентуалне
примедбе и опажања достављају на адресу
Саобраћајног издавачког предузећа —
Београд, Министарство саобраћаја.

.....
Сарађујте, читајте и претплатите се

НА СТРУЧНИ
ЧАСОПИС „Саобраћај“

.....

САОБРАЋАЈНО ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

Министарства саобраћаја

Ради усавршавања службе и подизања општег и стручног образовања службеника, извршена је концентрација целокупне издавачке делатности Министарства саобраћаја (штампање и издавање стручног часописа „Саобраћај“, Службеног гласника Министарства саобраћаја, Тарифско-транспортног весника, Комерцијалне службе, стручне литературе, као и осталих издања) у ново основаном *Саобраћајно издавачком предузећу*.

Предузеће ће настојати да организационо и идејно повеже све напредне снаге, те постане центар писане делатности. Такође, предузеће ће се руководити искључиво културним потребама, а никако зарадом, док ће тежити да награди сваки рад на овом пољу.

Адреса:

САОБРАЋАЈНО ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ
Министарства саобраћаја — БЕОГРАД

Зграда Министарства саобраћаја

ПРВА ИЗДАЊА

САОБРАЋАЈНОГ ИЗДАВАЧКОГ ПРЕДУЗЕЋА

ОДРЖАВАЊЕ ЛОКОМОТИВА, од инж.

Леонида Буланкова. — Књига је намењена широкој употреби у циљу побољшања рада машинске службе и стручног усавршавања службеника. Књига обухвата 106 страна средњег формата. Цена примерку дин. 20.—

Књига је изашла из штампе и може се добити у С. И. П.

КОЧНИЦЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИМ ВОЗИЛИМА

од инж. *Јосија Швалела.* — Књига садржи поред опширног општег дела, упутства и примере за прорачунавање кочења на свима врстама возила. Књига обухвата око 300 штампаних страна, формата 17,5×25 см. и илустрована је цртежима који чине корисну допуну текста. Књига излази из штампе крајем новембра.

Цена књизи у претплати је 85 дин.

ПОЗИВ НА САРАДЊУ

Поред књига датих у штампу Саобраћајно издавачко предузеће у 1947 години штампаће око 40 стручних књига, правилника и упутстава за све гране службе.

Осим предвиђених едиција, Саобраћајно издавачко предузеће штампаће и друга стручна дела оригинална или преведена.

Саобраћајно издавачко предузеће радо ће проучити све предлоге, сугестије и жеље читалаца и службеника и настојаће да их оствари.



Штампа Југословенског штампарског предузећа
у Београду